

**HØYSKOLE
UTVIDER IMPERIET:**
– Vi føler oss
overkjørt

Nyhet
s. 12–13

Sex-skam blant kristne:
– **JOMFRUDOMMEN
ER EN GAVE**

Nyhet s. 14–15

NYTT STUDENTHUS:
**Slik ser det
ut nå**

Nyhet s. 10–11

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 24, årgang 75

www.universitas.no

torsdag 28. oktober 2021

Nyhet s. 4–5

Les boka høyt.
Om natten,
under månen,
i ring.

Ida
Lórien
Ringdal
**Jenter
på do**
Dikt

tiden

MENINGER

Redaktør:	Endre Ugelstad Aas
endreuas@gmail.com	901 95 375
Nyhetsleder:	Live Tronstad
livetronstad@gmail.com	412 81 039
Fotosjef:	Sindre Deschington
Desksjef:	Sofie Martesdatter Granberg
Nettredaktør:	Saga Eline Jonsson Hoff

Følg oss

www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
[twitter: @universitas_no](https://twitter.com/universitas_no)
[instagram: universitas_offisiell](https://instagram.com/universitas_offisiell)

Tips oss

tips@universitas.no

På tide å heve stemmen

Debatten om det norske språkets vilkår i akademien har rast etter at jurist og folkerettsekspert Cecilie Hellestveit i slutten av september stilte spørsmål ved om utenlandske forskere har god nok forståelse av det norske samfunnet. Hellestveit mener blant annet at økende internasjonalisering kan gjøre det vanskeligere for akademien å utføre sine hovedfunksjoner. En av disse er ifølge henne å utdanne borgere som skal drive den norske samfunnsmodellen.

– Hvis utlendinger som ikke kjenner det norske samfunnet, styrer fagutviklingen, endrer vi Norge over tid, sa Hellestveit til Aftenposten 08. oktober. Særlig innenfor fag som historie, jus, og statsvitenskap, mener hun det er viktig at forskning med utgangspunkt i andre lands tradisjoner, ikke blir brukt ukritisk i Norge. Samtidig er det viktig å presisere at Hellestveit på ingen måte er grunnleggende kritisk til bruken av engelsk i akademia. Det handler snarere om å bevare norsk som fagspråk i en stadig mer internasjonalisert sektor.

Frem til nå vet vi ikke om studentene lærer best på norsk eller engelsk

For det er ikke til å stikke under stol at norsk ikke lenger er det foretrukne språket for norske akademikere. I Klassekampen 27. oktober kunne vi for eksempel lese at 91 prosent av de vitenskapelige artiklene fra norske universiteter og høyskoler i 2020 var skrevet på engelsk. I 2011 var andelen 15 prosent. Avisa skriver også om hvordan det har blitt færre emner på norsk i samme tidsrom. I takt med at publikasjonsraten på engelsk vokser, må altså både studentene og foreleserne finne seg i at stadig flere emner har engelsk som undervisningsspråk. For noen studenter faller dette helt naturlig, for andre kan det være ekstra krevende å lese pensum og følge med i timene, når alt foregår på engelsk.

I ukens utgave av Universitas kan du lese at 47 prosent av emne ved Universitetet i Oslo foregår på engelsk. Ved Handelshøyskolen BI er engelskprosenten på 60 prosent. Selv om andelen emner på engelsk er klart høyest i naturvitenskapelige fag, er over halvparten av emnene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiO engelskspråklige, ifølge Universitas' kartlegging.

Hellestveit mener dette er problematisk, da det i slike emner er nødvendig med en viss kompetanse om norsk identitet og kultur. Jusprofessor Malcom Langford er blant dem som er uenig med Hellestveit, og mener at engelsk fagspråk kan tjene en viktig og samfunnsrelevant funksjon også i emner som handler om norske forhold. Samtidig etterlyser han studentenes engasjement i debatten.

Og Langford har et godt poeng, ettersom som det så langt i all hovedsak har vært de titulerte akademikerne og kommentariatet i rikspresen med diverse hoved-, mellom- og diverse ufullstendige grader i bagasjen. Studentene er som Langford poengterter eksperter på egen læring. Frem til nå vet vi imidlertid ikke om de lærer best på norsk eller engelsk. Det er på tide at de hever stemmen.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder:	Jone Trøvåg
j.v.trovag@universitas.no	99 57 39 67
Annonseansvarlig:	Geir Dørp
geir.dorp@universitas.no	22 85 32 69
Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
Post:	Boks 89 Blindern, 0314 Oslo
Epost:	universitas@universitas.no
Nettside:	www.universitas.no

Ulik prislapp på UiO-studier

Gratisprinsippet står høyt i offentlige utdanningsinstitusjoner, men Universitetet i Oslo sikrer ikke økonomisk likebehandling blant sine studenter.

Reiserefusjon

Maria Jostad, idé- og debattredaktør
i Universitas

Psykologi- og medisinstudentene ved Universitetet i Oslo får reiserefusjon hvis de har praksis utenfor Ruters sone 1. Det får ikke jeg og andre lektorstuderenter, selv om vi studerer ved samme universitet. Jeg er ute i en ni ukers intensivpraksis, og praksisskolen min ligger ikke i sone 1.

Et månedskort for en student i to soner koster 845 kroner. Det er 368 kroner mer enn et månedskort for kun én sone. På ni uker vil jeg til sammen bruke 976 kroner, i tillegg til den summen jeg ellers bruker på kollektivtransport.

Å punge ut i underkant av en tusenlapp ekstra, i løpet av et semester, er kanskje ikke den største tragedien. Men det hjelper ikke en fattig student. Poenget er ikke den konkrete summen, men hvor urettferdig det er at jeg må betale for dette, når andre UiO-studenter slipper.

Jeg unner hardtarbeidende psykologi- og medisinstudenter reiserefusjon, men det er bekymringsverdig at det er ulik praksis ved en og samme utdanningsinstitusjon. Når det finnes ressurser for å betale reiseregningene til enkelte UiO-studenter, er det vanskelig for meg å forstå hvorfor det ikke er mulig å gi den samme refusjonen til lektorstu-

dentene.

Gratisprinsippet for høyere utdanning i Norge er unikt i verdenssammenheng og noe vi skal være svært stolte av. Gratis utdanning gjør at alle, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn, har mulighet til å ta høyere utdanning. Tilsynelatende.

Fryden ved gratisprinsippet brister når enkelte studenter må betale av egen lomme for å gjennomføre obligatorisk praksis. Praksis er i aller største grad en del av utdanningen vår og må derfor være gratis, på lik linje med forelesninger og seminarer. Praksis er ikke bare en obligatorisk komponent i studiet, men selve kjernen i profesjonsutdanningene.

Gjennom praksis får vi komme tett på yrkeslivet, allerede mens vi studerer. Like fullt er praksis viktig for å sjekke om vi er egnet til yrket vårt. Vi er ikke bare i praksis for vår egen faglige utvikling, men også for å sikre at fremtidens lærere, leger og psykologer kan ta hånd om elever og pasienter. Praksis er til samfunnets beste. Det skulle bare mangle at UiO støttet oss økonomisk for å få praksisen gjennomført.

Større utgifter skaper et behov for høyere inntjening. Når lektorstudenter må ta av egen lomme for å betale tilleggsbilletten, må mange studenter jobbe mer for å få det til å gå rundt økonomisk. Å være i praksis er å være i hundre prosent jobb. Vi er på skolen fra åtte til fire, mandag til fredag, i ukervis. At mange studenter må bruke kveldene og helgene til å jobbe, betyr at vi jobber mye over en fulltidsstilling.

Arkivaren

EN GANG LEO, ALLTID LEO

I denne ukens Universitas kan du lese om Leo Ajkics nye dokumentarserie *Rus*. Uten å spoilere for mye kommer det fram at Ajkic utvikler en smak for Mango daiquiri i løpet av innspillingen. I 2012 forteller han imidlertid Universitas om en studenttilværelse preget av «ølbonger til langt på morgenen». I intervjuet kommer det også frem at han ble venn med en satanist under studietiden («han var nekromantikker, en sånn som kan snakke med de døde»), og at han har lite til overs for fadderuka («jeg syntes det var corny med fadderne som gikk i gule klær og barhoppa»).

Universitas onsdag 29. oktober 2012

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Dette er krevende fysisk og psykisk. Mange lektorstuderenter jeg snakker med, holder på å jobbe seg i hjel. De blir slitne og klarer derfor ikke prestere sitt beste i praksis. I ytterste konsekvens gjør dette at mange lektorstuderenter ikke får utviklet seg godt nok i praksisperioden, og at vi ikke blir så gode lærere som vi kunne ha blitt.

Jeg vet ikke hva som er begrunnelsen for at kun enkelte studenter får dekket reiseveien, men det er lett å spekulere. Det er ingen hemmelighet at læreryrket har en lavere status enn lege og psykolog. Når UiO legger opp til at lektorstuderenter må jobbe mye ved siden av praksis, er det en måte å opprettholde lavstatusen til læreryrket på. Det er

tydeligvis ikke like viktig at jeg har tid til å lese pensum om kveldene og kommer uthvilt på praksis mandag morgen som mine venner på psykologi og medisin. Jeg skal jo bare bli lærer. Hvis UiO faktisk mener at det er like viktig å utdanne lærere, som psykologer og leger, må universitetet gi oss de samme økonomiske forutsetningene.

Jeg kunne rettet denne kritikken mot Det utdanningsvitenskapelige fakultet og Institutt for lærerutdanning og skoleforskning (ILS), men det er allerede gjort. Da Khrono i januar 2020 skrev om at lærerstudentene ved Oslomet får reiserefusjon mens lektorstuderenter ved UiO ikke gjør det, svarte daværende instituttleder ved ILS Rita Hvistendahl: «Vi har dessverre ikke de nødvendige økonomiske

ressursene til å innføre en refusjonsordning nå.» Hvis jeg skal ta det Hvistendahl sa, for god fisk, ligger ansvaret på UiO sentralt.

UiO må omfordele sine budsjetter, slik at ILS får de nødvendige økonomiske resursene de trenger til å gi, og administrere, tilbakebetalingen. Jeg mener alle UiO-studerenter bør ha de samme rettighetene. Hvis rektor Svein Stølen er enig med meg i det, forventer jeg at lektorstudentene får reiserefusjon snarest. Såpass respekt bør fremtidens lærere kreve av sin utdanningsinstitusjon.

debatt@universitas.no

Drømmen om dinosaurene

I februar 1993 var det, mot alle odds, duket for dinosaurutstilling på Tøyen. I utgangspunktet hadde Universitetet i Oslo gitt Columbus AS det ærefulle oppdraget å arrangere utstillingen. En måned før åpningsdagen var det eneste «postboksfirmaet» hadde klart å diske opp med, noen brosjyrer og «spinkle og fullstendig ubrukelige» trerammer til dinosaurene. Utstillingen måtte ikke overraskende utsettes. Hakkert mer sjokkerende er det å lese at Columbus fikk en erstatning på 150.000 kroner for tapt arbeid!

Universitas onsdag 17. februar 1993

Øyeblikket

av Sindre Deschington

Vi er «live»: Streamer i høyt tempo

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Sivert Bjelland Sevatdal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Amanda Schøyen

KORREKTURSJEF:

Aksel Rogsad

Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

NYHET

Dyrere studenkost i vente?

MAT: Mens prisen på strøm skyter i været, er det nå også fare for at det daglige brødet kan bli dyrere i løpet av vinteren. Til Dagens Næringsliv forteller Orkla-sjef Jaan Ivar Semlitsch om en ekstrem råvaresituasjon, som betyr at prisen på sukker har økt med 40 prosent, mens vegetabilsk olje er opp 60 prosent. Heldigvis for alle studenter, som snart går inn i eksamensperioden, er det først i januar prisøkningen vil merkes på kassalappen. Det gir matvaregiganten tid til å få en buffer, før Red Bull- og smågodtsalget stuper på nyåret. **EUA**

STRØMPRISENE SKYTER TIL VÆRS:

Haakon (27) installerte

God fyr: Haakon Vognild fyrer i ovnen for å spare strøm, om vinteren.

Regjeringen vil hjelpe folk med lav inntekt i møte med høyere strømpriser, men studentene er ikke «fattige nok».

Strømpriser

tekst Eline Ruud Kristiansen
foto Aurora Ytreberg Meløe

De siste fem årene har Haakon Vognild (27) sett strømprisenes stadige økning. Lektorstudenten har derfor tydd til større, og mer

kostbare, tiltak for å spare strøm, enn studenter flest.

I løpet av Vognilds første vinter i Oslo installerte han nemlig vedovn i leiligheten han deler med kjæresten.

– Det varmer utrolig godt og lønner seg når strømprisen øker. Dessuten er det utrolig koselig å ha vedovn, sier han.

Det mener energi-forsker Torjus Lunder Bredvold er det lureste man kan gjøre, om man har mulighet.

– Hvis du kun har varmeovn, lever du på strømprisens nåde. Men med vedovn, eller noe annet, har du et alternativ til strømprisen, større handlingsrom og større fleksibilitet, sier han.

Høyere regning i vente

Vedovnen gjør seg godt når Norge står midt i en strømkrisen. Strømprisene i Oslo-regionen har nådd rekordhøyder denne høsten, og det fryktes at situasjonen vil bli langt verre når vinteren melder sin ankomst. Norske husholdninger kan vente seg høyere strømregninger.

Forrige uke kom regjeringen med et forslag om økt bostøtte til de mest sårbare under strømkrisen. Bostøtten avhenger av inntekten til deg og de du bor sammen med. Ifølge Klassekampen har gjennomsnittshusholdningen som mottar bostøtte, en inntekt på 12.500 i måneden. Men dersom man får støtte fra Lånekassen, er man ikke inkludert.

Regjeringen vil også følge opp Sosialistisk Venstreparti og Høyres forslag i Stortinget om å tilby økt sosialhjelp til de som ikke har rett på bostøtte. Men også her faller studentene utenfor, da de som hovedregel ikke har rett på sosialhjelp. Universitas har kontaktet Nav for å høre om hvilke regler som gjelder for studenter. De viser til rundskrivet til sosialtjenesteloven, der det står at studenter bare har rett på stønad i påvente av utbetaling fra Lånekassen eller i nødssituasjoner. Studenter som ikke har rettigheter i Lånekassen, vil på den annen side kun unnataksvis ha rett på stønad.

Stortingsrepresentant og nestleder i SV Kirsti Bergstø er skuffet over regjeringens utelukkelse

av studenter, siden lav inntekt kan påvirke studiene.

– Vi ønsker at studenter skal kunne være heltidsstudenter og kunne konsentrere seg om det viktige studiet man holder på med.

SV og Høyre har kommet med forslaget om «om opprettelse av en ordning der personer med lav inntekt og høye utgifter kan søke om dekning av oppvarmingskostnader». Dette ble nedstemt av Stortinget.

Forslaget nevner ikke eksplisitt noe om studenter, noe Bergstøs kommunikasjonsrådgiver bekrefter til Universitas på e-post. Bergstø har likevel brukt studenter som eksempel på grupper som bør ha mulighet til å få støtte til høye strømpriser, og de skriver at

Helt konge

BURSDAG: Universitetet i Oslo føler seg kanskje gammel når lillebror i byen under skyen fyller 75 år. Universitetet i Bergens 75-årsjubileum ble høytidelig feiret med monarken selv på plass. Men kongen var ordknapp sammenlignet med den ferske studentministeren: – Hadde det vært opp til meg, skulle Bergen ha fått jobben som hele Norges seremonimester til evig tid, sa forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) under markeringen ifølge nettstedet Khrono. *LT*

30 år med veldedighet

LØP! Medisinstudentenes humanitæraksjon *Medhum* (uttales «meddum») feirer 30 år denne uken og blir i 2021 arrangert for 16. gang. Aksjonen omtaler seg som Norges største studentdrevne humanitæraksjon, og samler blant annet inn penger gjennom et veldedighetsløp som i år avholdes 27. oktober. Årets prosjekt går til Unicef for å sikre oppryddingen av plass og bedre sanitetsforhold i Elfenbenskysten. *LT*

peis for å spare strøm

Strømkrisen

- + Strømprisen styres av tilbud og etterspørsel.
- + De høye strømprisene denne høsten skyldes særlig mangelen på tilbud, på grunn av lite nedbør og vind.
- + Regjeringens foreslår å øke bostøtten for at de med dårligst råd skal kunne håndtere regningene under dagens ekstraordinære strømpriser.
- + Bostøtten avhenger av inntekten til deg og dem du bor sammen med. For å ha rett til bostøtte kan ikke husholdets inntekt overstige en øvre grense. Den avhenger av hvor i landet du bor, type husstand og antallet som bor der.
- + SV og Høyre har bedt regjeringen legge frem forslag om midlertidig styrking av bostøtten og sosialhjelpen for å sikre at folk med dårlig råd har penger til å betale de høye strømregningene, i løpet av oktober.
- + Studenter som mottar støtte fra Lånekassen, har ikke rett på bostøtte.
- + Studenter er ikke nevnt i hverken regjeringens eller SV og Høyres forslag.

Kilde: VG og Smartepenger.no

dette er en av grunnene til at de fremmet forslaget om å opprette en ordning som personer med lav inntekt og høye utgifter kan søke på.

«Vi ønsker at studenter skal ha mulighet til å søke om sosialhjelp slik de kunne under koronaen», skriver de.

Universitas har spurt Høyres parlamentariske nestleder Henrik Asheim om en kommentar. Han viste til regjeringen.

Regjeringa er bekymret

Universitas har vært i kontakt med flere departementer for å få svar på hvorvidt regjeringen mener studenter er godt rustet i møte med høyere strømpriser.

«Strømprisene er unormalt høye i Sør-Norge, og mange frykter konsekvensene. Jeg skjønner at det også kan bekymre studentene. Regjeringen ser på ulike måter for å få prisen ned på, der den nå er

rekordhøy. Detaljene må vi komme tilbake til», skriver Oddmund Hoel, statssekretær i Kunnskapsdepartementet, i en e-post.

Ifølge Kommunal- og moderniseringsdepartementet omfattes ikke studenter av bostøtteordningen, fordi de får boligsubsidier gjennom Lånekassen. Arbeids- og sosialdepartementet har ansvaret for å følge opp sosialhjelp.

Departementene har ikke svart på spørsmål om hvorfor studenter ikke er inkludert i regjeringens forslag som kom forrige uke.

Studentens beste tips

Student Vognild, som kan nyte varmen fra vedovnen i vintermånedene, erkjenner at ikke alle studenter har kapasitet eller penger til å ty til like omfattende tiltak som ham selv. Det krever mye både å skaffe og installere ovnen, i tillegg til å oppbevare veden, opplyser han. Men han har flere lavterskel tips på lur.

– Installer persiennner. Dekk for vinduer så varmen ikke slipper ut, og når det er sol, åpne opp for å få varme inn, sier han.

Vognild har en såkalt spotprisavtale på strøm. Dette innebærer at han betaler etter timelige svingninger i strømprisen i stedet for en fastpris. I tillegg kommer moms, faste avgifter og såkalte påslag til strømleverandøren. Forbrukerrådet anbefaler spotprisavtale, da det ofte vil lønne seg over tid.

Den strømpopptatte studenten har sikret at han mottar advarsler fra strømleverandøren når det er unormalt høye strømpriser.

– Det er fint å følge med for å få et mer bevisst forhold til strømforbruket. Spesielt oppvaskmaskin og klesvask tar mye strøm, og hvis jeg venter en time, så kan jeg iblant spare penger.

Selv om Vognild mener alle kan gjøre noen mindre tiltak hver for seg, mener han at problemet i hovedsak ligger på systemnivå. Han sammenligner politikernes syn på strømkrisen med koronakrisen: Studenter blir glemt igjen, mener han.

– Mens mange andre fikk koronastøtte, fikk studenter koronalan, trekker han frem som et eksempel.

Vognild tror folk generelt har en manglende sympati for folk i 20-årene.

– Resultatet nå blir at man får

en forsterket idé om å måtte jobbe ved siden av studiene for å kunne betale for dyrere strøm, sier han.

Energifattidommens ofre

Energi-eksperten Torjus Lunder Bredvold har forsket på et mindre diskutert tema i Norge: energifattigdom. En husholdning er energifattig når de ikke har råd til å betale strømregningen eller må fryse gjennom vinteren av andre grunner. Det handler ikke nødvendigvis om penger, men også om bosted og sykdomstilstand, som kan gjøre at man fryser lettere.

Han understreker at det er utbredt her til lands, og at studenter stiller svakt.

– Det er dem med minst som rammes hardest av høye strømpriser.

Bredvold forteller at et godt nettverk med familie og venner er en viktig faktor for å unngå energifattigdom når staten ikke stiller opp.

Han er bekymret for at studenter som ikke har dette nettverket, kan kutte i forbruket på andre grunnleggende områder om strømprisene blir høyere.

– Energifattigdom gjør at strømprisene bestemmer livsstilen. Grunnleggende behov som varme og mat settes opp mot hverandre, og jeg har sett hvordan strømsparing kan få en til å spise billigere og dårligere, sier han.

Han har avdekket at leietakere generelt er uproporsjonalt energifattige i Norge. Mange studenter faller innunder denne kategorien.

Bredvold jobber også som rådgiver i Miljøpartiet De Grønne, men uttaler seg som forsker til Universitas.

Langsiktig løsning

Energiforsker Bredvold mener det vil hjelpe om det blir lettere for studenter å søke sosialstøtte, eller om studiestøtten fra Lånekassen øker.

Likevel mener han at

en slik utvei kun blir et plaster på såret, ikke en god nok løsning for varige forbedringer.

– Leieoppkjøret og instagramkontoen «min drittleilighet» kan bidra til at flere forstår hvor dårlig standard det er på mange leieboliger.

Dårlige boforhold for spesielt studenter har fått stor oppmerksomhet gjennom emneknaggen #mindrittleilighet. Ideen er å presse utleiere til lavere leiepriser og bedre standarder, ved å synliggjøre de dårlige forholdene mange studenter lever under, på sosiale medier.

På den andre siden mener Bredvold at det kan være gunstig at bygårder og studentboliger kan

benytte Enova-støtten. Det er en ordning som gir privatpersoner støtte til å forbedre energiforbruket i privat bolig. Bredvold foreslår å øremerke de 100 millionene som Enova ikke har klart å dele ut i 2021, til dette.

– Hvis man kan forbedre boligstandarden på leiemarkedet, ved å støtte enten studentsamskipnaden eller andre leieboliger med varmepumper og isolasjon av boliger, vil det bidra til å holde strømutgiftene nede, sier han.

universitas@universitas.no

Tung byrde: Vognild er nødt til å tenke smart for å spare penger.

HALVPARTEN AV EMNENE PÅ UIO FOREGÅR KUN PÅ ENGELSK – FORSKER ER KRITISK:

– Vår evne til å tenke ligger først og fremst i morsmålet

Norsk eksellens: – Vi skal drifte forskning i verdensklasse, sier Cecilie Hellestveit.

Forsker stiller seg kritisk til at så mye av undervisningen på norske læresteder foregår på engelsk. En annen mener at en internasjonalisering av norsk akademia har hatt positive virkninger.

Fagspråk

tekst Kira Katharina Venbakken
foto Sindre Deschington

– Denne debatten startet med et pang, men nå er den i ferd med å nyanseres, sier jurist Cecilie Hel-

lestveit.

Hun mener vi må skille i debattene mellom internasjonale forskere i den norske universitetssektoren og spørsmålet om språklig kompetanse.

Universitas har vært i kon-

takt med de største lærestedene i Oslo for å høre hvor mye av undervisningen som foregår på engelsk. Ved UiO foregår 47 prosent av fagene kun på engelsk. På det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er så mye som 71,3 prosent av undervisningen engelskspråklig. Dette er å forvente, mener Hellestveit.

– Det er naturlig at en stor del av naturvitenskapelig undervisning og pensum er på engelsk. En bananflue er en bananflue, uavhengig av hvor du er hen i verden, sier hun.

På BI er engelskprosenten oppe på 60 prosent, mens den er betydelig lavere på Oslomet, som rapporterer om rundt 17 prosent helengelske fag i 2021.

Vil utvikle norsk fagspråk

Det er imidlertid mer problematisk når en større del av de samfunnsvitenskapelige studiene benytter seg av undervis-

– Ta Nav-skandalen som et eksempel. Den viste oss at vi ikke har en god nok forståelse av folkeretten, noe jeg tror i stor grad skyldes at norske jurister ikke er godt nok skodd for å anvende kunnskapen sin internasjonalt. Her trenger man en forståelse av hvordan de internasjonale domstolene fungerer, og det får man bare ved å styrke engelskkompe-

Det å videreutvikle et solid fagspråk på norsk er ekstremt viktig, fordi vår evne til å tenke først og fremst ligger i morsmålet

Cecilie Hellestveit, jurist og forsker

ning på engelsk enn noen gang før, mener Hellestveit. Det er i disse studiene det kreves en viss kompetanse om norske identitet og kultur.

– Jeg er for at vi er mer bevisste på pensumutviklingen innenfor norsk samfunnsvitenskap. Her har vi mulighet til å gi norsk akademia en solid identitet.

Hellestveit henviser til forskning som sier at dersom man lærer på eget morsmål, lærer man bedre og kunnskapen sitter dypere.

– Å videreutvikle et norsk fagspråk er ekstremt viktig, fordi vår evne til å tenke først og fremst ligger i morsmålet, sier hun.

Viktigere i enkelte fag

UiO-professor Malcolm Langford er enig, men han understreker hvor viktig det er å se det ut fra hvert enkelt emne. Som jusprofessor har han ofte erfart hvor nødvendig det er med engelsk i norske forelesningssaler og på pensum.

tansen ytterligere, sier Langford.

Hellestveit tviler ikke på at engelskkompetanse er ekstra viktig på jusstudiet, fordi språkføring er en såpass stor del av arbeidet som jurist. Hun understreker at dette derimot er en fagspesifikk utfordring.

– Når vi snakker om Norge som forskningsnasjon, må vi være ambisiøse. Vi skal drifte forskning i verdensklasse, men

Debatten om engelsk språk i akademia:

+ Folkerettsjurist Cecilie Hellestveit fikk mye kritikk etter hun hevdet i en kommentar på nettstedet Khrono at utenlandske forskere har fått for stor plass i norsk akademia, på bekostning av norske forskere.

+ Rektor ved NMBU Curt Rice uttalte i etterkant at pressen bør vurdere å ikke sitere Hellestveit i den offentlige debatten. Ifølge ham bidro Hellestveits kommentarer til å spre fordommer om utenlandske forskere.

+ Rice har i etterkant kommet med en offentlig beklagelse til Hellestveit.

+ Jusprofessor ved UiO Malcolm Langford mener at Hellestveit bommer i sin kritikk, og at flere internasjonale forskere også formidler på norsk.

+ Aftenposten publiserte en lederartikkel hvor de mener det foregår en «hodeløs stempling» av Hellestveit, men at hennes kritikk av internasjonaliseringen av norsk akademia er legitim.

At vi har flere fag på engelsk, gjør at vi kan åpne for internasjonale studenter i større grad enn før

Malcolm Langford, jusprofessor

det er ikke nødvendigvis det sjiktet der som skal tilfredsstille førsteårsstudentene på psykologi i Bergen, for eksempel, sier hun og fortsetter:

– Vi må skille mellom de ulike rollene akademia skal ha, og hvilken kompetanse studentene skal stå igjen med etter de er ferdigutdannede, sier hun.

Ønsker internasjonalisering

Hellestveit stusser over at en så stor del av pensumet for psykologi er på engelsk, selv om de fleste som studerer psykologi, skal praktisere på norsk – og med norske pasienter.

– De fleste som studerer, skal ikke bli teoretikere eller forskere, og de skal hovedsakelig jobbe og virke her i Norge. Derfor må de være oppdatert på det språket og den samfunnsmodellen vi har i dette landet, slik at de kan tilpasse seg det norske arbeidsmarkedet. Det handler både om språk og kulturkunnskap. Disse er, slik jeg ser det, sterkt sammenknyttet, sier hun.

Vi er to forskere som sitter her og diskuterer på vegne av studentene

Malcolm Langford, jusprofessor

Langford forteller at han er spent på hvor debatten vil føre videre.

– Pandemien bidro til å sette utdanning under lupen. Norge satser større på dette området enn noensinne før, sier han.

For å kunne måle oss med de andre landene i verden er vi nødt til å omstille oss til å bli internasjonale, mener Langford. Her bidrar utenlandske forskere med nye og annerledes perspektiver, og som en bieffekt av dette får vi mer engelsk språk i norsk akademia.

– At vi har flere fag på engelsk, gjør også at vi kan åpne for internasjonale studenter i større grad enn før. Internasjonale og norske studenter kan sitte side om side med hverandre, og slik får vi bedre diskusjoner hvor begge parter kan lære av hverandre.

Studentene må på banen

Det er likevel en gruppe som etterlyses i debatten om engelsk språk i norsk akademia, mener han: nemlig studentene selv.

– Vi er to forskere som sitter her og diskuterer på vegne av studentene, om hvilket språk de foretrekker å lære på. Det leder ikke til noen noen særlig fruktbar diskusjon.

Langford etterlyser en bredere dialog, som ikke bare utspiller seg i kronikker i Aftenposten og Khrono, mellom forskere og professorer.

– Studentene er eksperter på egen læring. Det er helt nødvendig at de begynner å engasjere seg i spørsmål som omhandler deres egen studiehverdag.

universitas@universitas.no

Helengelsk undervisning

Universitas har kartlagt hvor mange av fagene på bachelor- og masternivå som foregår 100 prosent på engelsk, både med tanke på undervisningsspråk og pensum, ved de fire største lærestedene i Oslo. Universitas har selv kontaktet studiestedene for å hente inn tall.

Universitetet i Oslo 47 prosent

+ Andelen er høyere på master-emner (57 prosent) sammenlignet med bachelor-emner (31 prosent).

+ Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet: 71 prosent

+ Andre fagområder (deriblant tverrfaglige kjønnsstudier og utvikling- og miljøstudier): 70 prosent

+ Det samfunnsvitenskapelige fakultet: 56 prosent

+ Det medisinske fakultet: 49 prosent

+ Det juridiske fakultet: 41 prosent

+ Det humanistiske fakultet: 35 prosent

+ Det utdanningsvitenskapelige fakultet: 30 prosent

+ Det teologiske fakultet: 29 prosent

+ Det odontologisk fakultet: 4 prosent

Bl: 60 prosent

+ Fag på bachelor-nivå: 39 prosent

+ Fag på master-nivå: 87 prosent

Høyskolen Kristiania —

+ School of communion, leadership and marketing: 2,5 prosent

+ Før avisen gikk i trykken, hadde vi ikke fått tall vedrørende de andre instituttene: School of Economics, Innovation and Technology, School of Health Sciences og School of Arts, Design and Media.

Oslomet: 17 prosent

+ Fakultet for teknologi og design: 24 prosent

+ Fakultet for helsevitenskap: 20 prosent

+ Fakultet for samfunnsvitenskap: 20 prosent

+ Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier: 9 prosent

+ Universitetet opplyser overfor Universitas at en del emner er registrert på både norsk og engelsk, slik at de kan tilbys på engelsk om internasjonale studenter ønsker å ta emnet.

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FORENINGER

SAMFUNNSØKONOMENE

Studerer du samfunnsøkonomi?

Bli studentmedlem i Samfunnsøkonomene for kun 300 kr i året. Som studentmedlem får du blant annet krøsjkurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning og tilgang til gode bank- og forsikringsordninger.

Les mer og meld deg inn ved å scanne QR-koden.

LEGE

Dr.Dropin

Helsetjenester når du trenger det

- ✓ Lege 595,-
- ✓ Videolege 350,-
- ✓ Gynekolog 1095,-
- ✓ Fysioterapeut 495,-
- ✓ Kiropraktor 495,-
- ✓ Hudlege 1195,-

Kort ventetid og du trenger ingen henvisning. Les mer på www.drdropin.no.

Tilbudsguiden

Ikke spre smitte fra skrittet.

25% rabatt på klamydia-hjemmetest med rabattkoden «student25».

Kvinnehelse for henne **Maja.no**

Hos oss i nettlegevakt kan du raskt få hjelp, enkelt og trygt, fra våre leger med lang erfaring. Vi kan hjelpe med blant annet:

- test for kjønns sykdommer
- uvi
- resept på vaksiner
- fraværsattest
- m.m

Les mer på www.nettlegevakt.no

MASSASJE

Unn deg massasje hos Squeeze til 425 kr

Bruk rabattkoden «student21» på www.squeeze.no/gavekort.

Kjøp til deg selv eller noe andre som fortjener deilig massasje!

squeeze squeeze.no

Beautu Therapy
Medi & Spa Klinikk

Hei! Er du interessert i behandlingene våre?

Registrer deg for vårt nyhetsbrev og få 20% rabatt på valgfri behandling!

Nettside: www.beaututherapy.no
Facebook: [beaututherapy](https://www.facebook.com/beaututherapy)
Telefon: +47 22 11 49 29
Adresse: Holbergsgate 3, 0166 Oslo

SKANN HER

MAT

Alle **mattilbud** nær deg!

TLGUNGELIGRE
Google Play App Store

Last ned **Kupp**-appen i dag.

PSYKOLOG

Trenger du å snakke med noen?

Snakk med psykolog over video
Alltid kort ventetid

Les mer på kry.no/psykologi

kry

TANNLEGE

Full undersøkelse og rens til 445 kr

Fyll inn «student21» på slutten av bookingflyten og ta med studentbevis.

blid blid.no

TANNLEGENE I BOGSTADVEIEN 51

Kr 450,- Undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

20% rabatt på fyllingsterapi.

20% rabatt på fjerning av visdomstenner.

20% rabatt på rotfyllinger.

*Studentrabatt gjelder ikke implantater, tanntekniske utgifter, og estetisk behandling

For timebestilling:
www.tb51.no
22 46 42 89
post@tb51.no

Tilbudsguiden

Gode

tilbud

til

studenter

i

Oslo

Norske studenter føler seg dårligst forberedt på arbeidslivet

ARKIVFOTO: ISABEL SVENDSEN BERGE

Ikke overrasket: NSO-leder Tuva Todnem Lund er bekymret men ikke overrasket over resultatene i Eurostudent-undersøkelsen.

Vi jobber mer, håver inn 20.000 kroner i måneden, men føler oss fortsatt dårlig forberedt. Det viser en internasjonal undersøkelse om norske studenter.

Jobbmuligheter

tekst Saga Eline Jonsson Hoff og Synne Solberg

Norge har den største andelen studenter som i liten grad føler seg forberedt på arbeidsmarkedet. Kvinner føler seg dårligere forberedt enn menn. viser den nyeste Eurostudent-undersøkelsen.

Det kan Hilde Langva, masterstudent i toksikologi og miljøvitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO), kjenne seg igjen i:

– Nei, jeg er ikke helt klar over prosessen det innebærer, hvor mye innsats som skal til for å skille seg ut, for eksempel, sier hun.

– Jeg føler kompetansen er der, men mulighetene for arbeid er kanskje ikke så enkle. Det er veldig mange om beinet, virker det som.

Eurostudent-undersøkelsen gjennomføres hvert tredje år og samler inn tall fra 26 europeiske land. De gjeldende tallene ble hentet inn i 2019.

– Ok forberedt

Langva forteller at flere hun kjenner, har utfordringer med å komme

seg inn på arbeidsmarkedet.

– De som er ferdigutdannet, har vansker med å få seg jobb, selv om det er et veldig aktuelt felt å utdanne seg i. Det blir nok mer aktuelt, men det er ikke så mange stillinger ennå.

Daniel Fullman studerer master i samfunnsøkonomi ved UiO. Han føler seg på den annen side greit forberedt på arbeidslivet:

– Jeg studerer samfunnsøkonomi, og for noen typer arbeidsoppgaver og arbeidsplasser er det veldig spesifikk kompetanse, i hvert fall det grunnleggende vi lærer, sier han og legger til:

– Det mer teoretiske har på en måte ikke så stor sammenheng med arbeidslivet overhodet, men jeg føler meg helt ok forberedt.

Jobberfaring hjelper

I undersøkelsen kommer det frem at noen studenter føler seg mer forberedt enn andre. Profesjonsstudentene føler seg aller best forberedt, deretter er det bachelorstudentene. De som føler seg dårligst forberedt, er de som studerer master og årsenhet.

Fellesnevneren er jobberfaring. Men om jobben ved siden av studiene er arbeidsrelevant og «frivillig», er helt avgjørende for hvor klare studentene føler seg.

– Studenter som ikke jobber i det hele tatt, føler seg bedre forberedt enn de som ikke jobber med noe studierelevant, sier Sophia Mai Howard Andresen i Statistisk sentralbyrå (SSB) om tallene.

Studenter som har gjennomført praksis i løpet av studiene, kommer

Det er veldig mange om beinet, virker det som

Hilde Langva, masterstudent ved UiO

godt ut av statistikken, men bare dersom praksisen ikke er obligatorisk.

– De som studerer pedagogikk og lærerutdanning, føler seg ikke mer forberedt enn andre som tar praksis, som fagdisiplinfag, opplyser Andresen.

Tuva Todnem Lund, leder i Norsk studentorganisasjon (NSO), reagerer slik på tallene:

– Jeg er ikke overrasket. Det henger nok sammen med veldig mange ting, for eksempel muligheten til å komme ut i praksis, ettersom profesjonsstudiene føler seg mer forberedt, sier hun over telefon til Universitas.

Hun mener det er mye som må gjøres når det kommer til arbeidsrelevans i studiene.

– Jeg er bekymret

Eurostudent-undersøkelsen avdekker også studenters inntektskilder.

Den gjennomsnittlige summen norske studenter har å rutte med i måneden, utgjorde i gjennomsnitt 19.000 kroner i 2019. Av dette utgjorde betalt arbeid og jobbinntekter 53 prosent, mens offentlig studiestøtte fra Lånekassen utgjorde 32 prosent.

Sammenlignet med tallene fra 2016 har jobbinntektene økt, fra 45 til 53 prosent. Norge skiller seg ikke betraktelig fra de skandinaviske landene.

– Jobbinntekt er en viktig inntektskilde, men offentlig studiestøtte er fremdeles viktig, sier seniorrådgiver Anna-Lena Keute fra SSB.

Todnem Lund er ikke overrasket over disse tallene heller:

– Jeg er bekymret, men igjen opplever jeg at dette er noe vi har vært bekymret for lenge. Igjen får vi presentert tall som understreker realiteten, sier Todnem Lund.

NSO har lenge stilt krav om at studiestøtten skal festes til folketrygdens grunnbeløp (G), som følger lønnsveksten i Norge. I 2021 ligger grunnbeløpet på litt over 106.000 kroner.

– Det er ikke et problem i seg selv at studenter jobber ved siden av studiene, og studenter vil fortsatt måtte jobbe mye med 1,5 G, sier hun og legger til:

– Men det handler om at den tiden du bruker på jobben, ikke skal gå utover tiden du bruker på å studere.

universitas@universitas.no

Eurostudent-undersøkelsen

+ Presenteres fredag av Statistisk sentralbyrå.

+ Kartlegger blant annet den sosiale dimensjonen i høyere utdanning, overgangen til arbeidsmarkedet, evaluering av studiet og hvilke inntektskilder som er avgjørende for studenter.

+ 26 europeiske land har deltatt. Tallene ble hentet inn i 2019.

+ Undersøkelsen viser at jobbinntekter utgjør 53 prosent av den totale inntekten til norske studenter.

+ Norske studenter føler seg minst forberedt på arbeidslivet, sammenlignet med de skandinaviske landene.

+ Undersøkelsen viser dessuten at 1 av 3 norske studenter er over 30 år. Hver fjerde norske student har barn.

Glad instituttleiar: – Eg vil nødig ha fleire pandemiar, men for instituttøkonomien på kort sikt har det vore gunstig, seier instituttleiar Tor Egil Førland.

INSTITUTT VAR 15 MILLIONER I UNDERSKOT: Redda av pandemien og studiepoeng

UiOs exphil-institutt var nær konkurs. Så kom, nok så uventet, pandemien til økonomisk unnsetning.

Ifikk-krisa

tekst Synne Solberg
foto Isabel Svendsen Berge

Dei fleste av oss vart negativt påverka av koronapandemien; den drog med seg psykiske plager, einsamheit og økonomiske problem. Nokon som derimot hadde godt av pandemiåret, var Instituttet for filosofi, ide- og kunsthistorie og klassiske språk (Ifikk) ved Universitetet i Oslo.

– Eg vil nødig ha fleire pandemiar, men for instituttøkonomien på kort sikt har det vore gunstig. Ifikk har vorte redda av tre ting: pandemien, studentane og eksterne forskingsmiddel som dei tilsette har skaffa frå Forskningsrådet og EU, seier instituttleiar Tor Egil Førland.

Dystre tal

Før pandemien sleit Ifikk med dårleg økonomi. Femårs

prognosen instituttet opererer med, hadde dystre tal. Instituttet kom til å gå fleire titals millionar i underskot.

– Saldoen til instituttet var på ein stad på omlag 15 millionar i underskot, forklarar instituttleiaren når vi er på besøk på kontoret hans i Georg Morgenstiernes hus.

Vidare fortel han at instituttet på slutten av 2010-talet hadde brukt ein god del meir pengar enn det hadde tent, og alt tyda på at det kom til å bruke enda meir i åra framover. Dette bildet vart brått snudd i løpet av koronapandemien.

Lysere utsikter

Førland fortel at det er fleir faktorar som spelte inn negativt på økonomien til instituttet før koronapandemien starta i mars 2020.

– Ein hovudgrunn var at færre studentar tok eksamen enn

det Ifikk hadde rekna med. Den andre faktoren er at instituttet fekk færre eksterne forskingsmiddel enn ein hadde trudd. Det siste er at instituttet tilsette fleire folk enn det hadde tenkt å gjere. Det gjorde at lønnsutgiftene auka.

Hell i uhell

Likt som økonomien gjekk mot det negative på både inntekt- og kostnadssida, måtte Ifikk avlyse fleire små arrangement då pandemien slo inn. Førland er klar på at dei vil ta att så mange som mogleg av desse i 2022.

– Folk har ikkje kunna arrangert workshops og seminar, og ein del av den typen aktiviteter vil ein prøve å ta att med ein stor aktivitet neste år. Og så er det ein del ting du ikkje vil ta igjen. Til dømes er ei årleg konferanse som vart avlyst i fjor, borte for alltid.

At dei vert avlyst hadde likevel ein positiv side ved seg. Dei hjelpte Ifikk å spare pengar på kort sikt. Førland viser til at likt som dei spara på alle dei avlyste

arrangementa, tente dei også på studiepoeng og forskingsinntekter som før var fallande.

– Alle institutt lev i hovudsak av det studentane gjer hos oss, nemleg å ta eksamenar. Fleire studentar enn vi hadde venta, tok eksamenar på Ifikk dei siste tre åra.

Ved at fleire studentar tek eksamen, fekk dei ein stigande studieprogresjon frå 2017 til 2020. Inntektene på Det humanistiske fakultet fordelast så institutta får pengar ut frå dei siste fire åras studiepoeng, og dermed ber institutta auke med seg vidare. Desse spelar ei viktig rolle i budsjetteringa.

Ikkje bekymra

Vi har ikkje budsjettert med at pandemien skal fortsette, men vi er ikkje bekymra for at pandemien er slutt. Tvert imot, vi er jo glade for at den er slutt, og fryktar ikkje dei økonomiske verknadene av den, seier Førland.

For eitt år sidan hadde Ifikk utsikta til å gå mykje i minus,

men nå har vinden snudd, og det ser ut til at instituttet kan klare å gå i pluss. Førland legg likevel vekt på at målet ikkje er å gå i pluss, men å gå i balanse.

– Vi er ikkje interesserte i å gå i pluss, for det betyr at vi kunne gjort meir enn vi faktisk gjer, og det er vi ikkje interessert i. Vi er ikkje interesserte i å tene mest mogleg pengar, vi er interesserte i å gjere mest mogleg, men fortrinnsvis for eigne pengar og ikkje andre sine.

Førland vil påstå at krisa instituttet var inne i, nå er over. Men han understrekar at det samtidig er viktig at dei ikkje tek heilt av, og at dei passar på å halde forbruket nede, fordi dei ikkje har nokon garanti som kan redde dei. Dei må difor vere strenge med budsjetta sine, legg han til med eit smil.

universitas@universitas.no

MÅ BRUKE HUNDREVIS AV MILLIONER FØR BYGGET ER KLART:

Slik ser det nye studenthus

Under arbeid: Det nye studenthuset i St. Olav gate ser etter alle solemerker ut til å bli en dyr affære.

Etter byggets standard å dømme blir det en stund før «Pilen» er klar til å fylles med studenter.

Studenthus

tekst Johannes Hålien
foto Sara Aarøen Lien

Slotmaskin. Verksted. Atelier. Spritbar. Forslagene var mange da en gruppe Oslo-studenter fikk se byens nye studenthus, St. Olavs gate 23, for første gang.

Ved første øyekast fremstår ikke bygget, plassert i et tungt trafikkert veikryss på bunnen av Pilestredet, så aller verst. Tre-trappen man møter i inngangspartiet, er ikke så rent lite hjemmekoselig. Oppover i etasjene viser det seg likevel hvor mye jobb som gjenstår før det kan minne noe om et levende studenthus.

Den eneste belysningen i bygget kommer fra en provisorisk lysslange. Paneler og ledninger henger fra veggene. I sprekker i den kontor-aktige linoleumen kan man her og der skimte byggets originale tregulv.

– Tomt skall

St. Olavs gate 23 ble kjøpt for 290 millioner tidligere i år, er 120 år gammelt og blir kalt «Pilen». Her har det blant annet vært kirke, punkerbar, dragshows, avholdskafé og fekteklubb. Nå skal det altså bli studenthus.

Det vil likevel ikke skje før tidligst 2024, sier Stine Johannessen, styreleder i Studentsamskipnaden SiO. Før den tid blir det store oppussingsarbeider. Og store utgifter.

– Det blir dyrt. Bare driften koster rundt 30 millioner i året, før man åpner bygget, og for øyeblikket er det bare et tomt skall. Rehabiliteringen ser vi for oss vil koste mellom 80 og 140 millioner. Men det mener vi det er verdt, sier Johannessen.

Studentbestemt innhold

Universitas ble med på åpen workshop og omvisning i regi av Velferdstinget i Oslo og Akershus i det nye studenthuset. Selv om det er Velferdstingets medlemmer som har ansvaret for utformingen av bygget, er de åpne for innspill fra studentmassen. De fleste studentene Universitas snakker med, svarer relativt nøkternt på hva de ønsker seg mest. Gode lokaler for student-

foreninger, et serveringssted og leseplasser er gjengangere.

Andre har mer spesifikke ønsker. Blant dem er Mats Ugland, som studerer produktdesign ved Oslomet.

– Verksted. Det ønsker jeg meg. Et sted hvor man kan komme, låne maskiner og reparere ting og lage ting.

Ved siden av ham står Åse Berg Dybvik, som er kunststudent ved Oslomet. Også hun mener det er viktig at bygget blir et sted som legger til rette for kreativt arbeid.

– Jeg kunne tenkt meg et atelier her. Et felles sted som man kan søle ned, i stedet for å gjøre måtte gjøre det på hybelen.

Maika Marie Godal Dam, leder i Velferdstinget, forteller at det er forslag fra studentene som blir avgjørende når husets innhold skal bestemmes.

– Det er studentene som skal bestemme hva St. Olavs gate 23 skal romme, så skal arkitekter etter hvert hjelpe oss med å virkeliggjøre ønskene.

Inspireres av kontinentet

På spørsmål om Velferdstinget har noen inspirasjonskilder, svarer Godal Dam at de blant annet har sett på populære Studenthu-

set i København og Samfundet i Trondheim. Selv om St. Olavs gate 23 i likhet med Samfundet er fullt av små rom og snirklete korridorer, kan hun ikke love at det blir hybler til foreningene i det nye studenthuset.

Hun påpeker likevel at de ønsker å la seg inspirere av alt som bygget har rommet tidligere, blant annet dragshowene og punkerbaren, som det fortsatt finnes spor av i kjelleren.

Mot slutten av workshopen er det tid for studentene til å presentere sine ideer for bygget. Nå har mange blitt mer frempå.

En av de oppmøtte foreslår spritbar med tjueårsgrense, formgivningsrom og helsesykepleier-tjeneste, mens en annen understreker hvor viktig det er at stilen i bygget ikke blir som de kalde kontorlokalene i Bjørvika.

En annen foreslår en halv etasje satt av til Universitas og andre tidsskrifter. Ikke dumt, tenker man da.

Ingen forslag er dårlige, påpeker nestlederen i Velferdstinget, Marius Torsvoll. Han forteller om hvordan de blant annet har sett på muligheten til å bygge takterrasse, og legger ikke skjul på at prosjektet totalt sett vil bli

kostbart.

– Dyrt vil det bli uansett, det er ingenting ved det prosjektet her som er billig.

Må rives og årnes

Turen går avslutningsvis til kjelleren. Her ser det kanskje mer ut som en byggeplass enn noe annet sted i huset, og det er gravd store hull i gulvet som har fylt seg med vann. På veggene står det flere steder «rives» og «årnes».

Selv om bygget er fullstendig nedslitt for øyeblikket, ser det ut til at «Pilen» peker oppover, og man øyner et håp om at bygget blir et pulserende hus med tilbud for alle byens studenter, og andre.

universitas@universitas.no

iset ut

For øyeblikket er det bare et tomt skall

Stine Johannessen, styreleder i SiO

LEDELSEN SLUTTET DA HØYSKOLEN KRISTIANIA KJØPTE OPP ENDA – Vi føler oss overkjørt, sier stu

Uvilje: Andreårsstudent Bertine Monsen er misfornøyd med å motvillig bli Kristiania-student og frykter det svekker mangfoldet av studietilbud.

– Det føltes absurd, sier eks-rektor om oppkjøpet.

Oppkjøp

tekst Vegard Møller
foto Aurora Meløe

I sommer kjøpte Høyskolen Kristiania (HK) fagskolene Bilder Nordic School of Photography, ofte kalt Bilder Nordic. De blir nå en del av et av daterselskapene til HK: Fagskolen Kristiania. Det er langt fra første gang HK kjøper opp en konkur-

Høyskolen har tidligere uttalt seg til Universitas om deres mål om å bli Norges første private

universitet. Den gang sa de at oppkjøp av konkurrenter var en av strategiene for å nå målet.

Høyskolen har tidligere kjøpt opp læresteder som Westerdals, Musikkteaterhøyskolen og Bårdar Akademiet.

Inge Helland, som grunnla Bilder Nordic, var rektor ved fotofagskolen i 16 år. Han forteller at han fikk vite om oppkjøpet samtidig som alle andre.

– Det føltes absurd, sier Helland på telefon til Universitas. Han legger til at han mistet interessen for å fortsette der og da.

Mener prosessen var vanlig

Like etter oppkjøpet sluttet Helland som rektor.

Rektor ved Fagskolen Kristiania Annelise Kjøning bekrefter at

den tidligere ledelsen aldri ble involvert i overtakelsen, men presiserer at det var den forrige eieren, NKI, som kom med den opprinnelige forespørselen om

oppkjøp.

Helland ønsker ikke å kommentere ytterligere om prosessen.

Det er normalt at forhandlingene gjøres av en liten gruppe når man foretar denne typen oppkjøp

Annelise Kjøning, rektor ved Fagskolen Kristiania

oppkjøp. Kjøning omtaler prosessen som vanlig:

– Det er normalt at forhandlingene gjøres av en liten gruppe når man foretar denne typen

Føler seg overkjørt

Oppkjøpet og ledelsesomrokking merkes av studentene, ifølge Bertine Monsen. Hun er andreårsstudent på Bilder Nordic,

men på cv-en hennes vil det stå at hun ble uteksaminert fra Fagskolen Kristiania. Det er hun skuffet over.

– Jeg søkte på Bilder Nordic. Jeg søkte ikke på Høyskolen Kristiania, sier Monsen til Universitas.

Etter oppkjøpet har mye endret seg ved fagskolen, ifølge Monsen. Hun trekker frem at campus var døgnåpent for alle studenter, men at dette ble endret etter oppkjøpet. Det er en avgjørelse den forrige ledelsen aldri ville tatt, mener hun.

– Jeg tror jeg snakker for alle når jeg sier at vi føler oss overkjørt. Vi føler at for dem handler det bare om penger, sier Monsen til Universitas.

Den innskrenkede åpningstiden har gjort det vanskeligere

EN FAGSKOLE: udent

å få tilgang på utstyr når man trenger det, særlig i forbindelse med innleveringsoppgaver, sier hun. Hun opplever at studentene har blitt dårlig ivaretatt og regelrett oversett i prosessen.

Hun og flere andre studenter er nå i gang med en underskriftskampanje. De krever at det igjen blir døgnåpent og reversering av planene om å fjerne navnet Bilder Nordic. Monsen synes synd på førsteårsstudentene som søkte på Bilder Nordic, men kom inn på Fagskolen Kristiania.

– Fotolinja ved Fagskolen

Kristiania høres ikke så veldig fristende ut ved sammenligning, sier Monsen.

– En fiasko

Monsen er bekymret over det som ser ut som en stadig mer uunngåelig virkelighet: at HK ikke lenger har konkurrenter, fordi de har kjøpt dem opp.

– Det virker som at de er stormannsgale og vil eie alt, sier Monsen og legger til:

– Man kan jo heller fokusere på å dyrke de utdanningene man allerede har, og gjøre dem bedre i stedet for å kjøpe opp alle konkurrentene.

Hun tror det innebærer en reduksjon av mangfold, og at det i sum resulterer i et verre tilbud for studentene.

Hun påpeker at det norske kreative miljøet allerede er betydelig mindre enn i Sverige og Danmark, og at det kan risikere å fortsette sånn, da mange trolig vil søke seg til utlandet hvis det eneste alternativet er Kristiania.

– Jeg tror det kommer til å bli en fiasko, sier hun.

Tilbakeviser kritikken

HK kjenner seg ikke igjen i kritikken. Påstander om et enøyd fokus på penger tilbakevises ved å vise til at HK er en stiftelse, ikke et privat selskap. Det innebærer at de ikke har eiere som kan ta ut utbytte.

– Det er ingen som tar ut utbytte ved eventuelt overskudd, og ingen som fyller på penger ved underskudd. Ved et eventuelt overskudd går dette til videre utvikling av driften, sier administrerende direktør Solfrid Lind på telefon til Universitas og drar frem følgende slagord:

– Vi skal gi utdanning til folk flest i et livslangt læringsperspektiv.

Hun sier de kun tar over det de anser som lovende utdanningsprosjekter, og det med intensjon om å videreutvikle dem. Hun viser videre til motefagskolen Esmod, som fikk betydelig høyere søkertall etter at stiftelsen kjøpte dem opp.

Om åpningstidene på campus presiserer Lind at det samsvarer med deres generelle åpningstider. Beslutningen hadde blant annet å gjøre med risiko knyttet til utstyr, for eksempel frykten for tyveri og ødeleggelse. Rektor Kiønig karakteriserer det som «vide åpningstider» og sier:

– Studentene har full tilgang innenfor åpningstidene, men ikke midt på natta.

universitas@universitas.no

På ville veier: Snart må kanskje studentene ved bilder flytte inn hit, til Høyskolen Kristiania.

Høyskolen Kristiania

- + Grunnlagt i 1914 under navnet Norsk Korrespondanceskole.
- + En stiftelse, med flere datterselskaper, deriblant Fagskolen Kristiania AS med rundt 2000 studenter
- + I 2016 ble det kjent at Høyskolen Kristiania hadde inngått en avtale om å kjøpe opp Westerdals. I 2017 ble avtalen signert. Prisen var 85 millioner kroner.
- + Høyskolen Kristiania har tidligere uttalt til Universitas at de har et mål om å bli Norges første private universitet. Dette skal de oppnå blant annet gjennom å kjøpe konkurrenter. Flere av disse har overfor Universitas uttrykt frykt for at høyskolen mister sin identitet.
- + I 2018 kjøpte de opp Barratt Due musikkintitutt.
- + I 2019 kjøpte de opp Musikkteaterhøyskolen og Norges Dansehøyskole.
- + I 2020 kjøpte de opp danseskolen Bårdar Akademiet.
- + I sommer kjøpte de opp Bilder Nordic School of Photography og School of Fashion Industry.

Kilde: Høyskolen Kristiania, Universitas

Oslo universitetssykehus

Vil du delta i studie for nye COVID-19 vaksiner?

Nye varianter av koronaviruset vil trenge nye vaksiner som kan gi bredere beskyttelse. Forskningsprosjektet vil undersøke sikkerhet og immunrespons av to nye COVID-19 vaksiner.

DU KAN DELTA HVIS:

- Du er frisk
- Mellom 18-60 år
- Fullvaksinert (Pfizer/-Moderna) for minst 6 måneder siden.

Det virker som de er stormannsgale og vil eie alt

Bertine Monsen, student ved Bilder Nordic

Kristne studenter uen

Sunn skam: Christoffer Døhlen verner om det uspiste eplet.

Henriette Apenæs Smeby mener sexmetaforer i enkelte kristne miljøer pålegger unge skam. Christoffer Døhlen mener skammen kan være bra.

Tro

tekst Sofie Kristine Flydal
foto Aurora Meløe og Sara Aarøen Lien

Seksualiteten din er et eple som du skal gi til din ektefelle når du gifter deg. Men hver gang du har sex, tar noen en bit av eplet. Hvem vil vel gi ektefellen sin en epleskrott på bryllupsnatten?

Metaforer som denne er blitt brukt av enkelte kristne forkynnere for å oppfordre unge til å vente med sex til ekteskapet.

Dem tok jusstudent Kristine Gripsgård et oppgjør i en kommentar i Vårt Land forrige måned. Det satte i gang en lengre debatt i avisen.

Universitas møter Henriette Apenæs Smeby, fungerende leder i Norges kristelige studentforbund (Forbundet), i kapellet tilknyttet deres kontorer i Oslo sentrum. Hun studerer fysikk i Ås, men bor i Oslo.

– I frikirkeligheten står oppfordringen med å vente med sex før ekteskapet i tråd med deres bi-

beltolkning. Problemet, slik vi ser det, er bruken av metaforer, sier Smeby.

Smeby mener slike metaforer er skadelige, fordi de fokuserer på skam, fremfor opplysning.

Selv mener hun ikke at det er nødvendig å vente med samleie før ekteskapet.

– Jeg trenger ikke et ekteskap for å sette trygge rammer for mitt seksualliv, sier Smeby.

– **En universell moralsk regel** Christoffer Døhlen har et litt annet syn på sex og ekteskap. Han er katolikk, filosofistudent og medlem av Foreningen for alle konservative studenter (Faks).

– Mitt syn er at seksuelle handlinger er reservert for ekteskapet.

Det er en universell moralsk regel, sier han.

Døhlen er enig med Smeby i at en slik seksuallmoral kan føre til skam. Han er derimot ikke enig i at skam er noe negativt.

– Jeg vil si at skam kan være et sunt signal på at du gjør noe galt, sier Døhlen.

Han skjønner poenget med metaforen om epleskrotten, men mener at det kanskje finnes bedre

Spis opp: Henriette Apenæs Smeby er sinna på epleskrottmetaforen.

Jeg trenger ikke et ekteskap for å sette trygge rammer for mitt seksualliv

Henriette Apenæs Smeby, student og fungerende leder i Norges kristelige studentforbund

metaforer. Han forteller at den katolske kirken ser på jomfrudom som en vakker egenskap.

– Jomfrudommen er noe veldig vakkert, en slags gave som man vil verne om. Man ser på det som trist om den jomfrudommen skal bli ødelagt før ekteskapet, sier Christoffer Døhlen.

– *Så det er en gave man vil gi til sin ektefelle?*

– Det vil jeg si, ja.

nige om sexmetaforer

Snevert: – Det finnes mange flere måter å forkynne om sex på enn å bare snakke om ekteskap og venting, sier Smeby og trekker frem spørsmål om samtykke.

Utvalgte metaforer på seksualitet i kristen forkynnelse

- + Metaforene er hentet fra leserinnlegg og en artikkel publisert i Vårt Land i forbindelse med debatten.
- + Eple – som blir avspist ved sex. Du skal gi et uspist eple til din ektefelle.
- + Gave – som skal åpnes først etter ekteskapsinngåelsen.
- + Fyrstikk – som brennes opp ved sex. Du skal gi en ubrent fyrstikk til din ektefelle.
- + Tannbørste – den skal ikke deles???
- + En bolle som sendes på rundgang – denne forstår vi ikke helt selv ...

eneste stemmen unge kristne møter i sine menigheter.

– Det forkynnes mye om sex i konfirmandundervisning, der ungdommer er i en sårbar fase, av forbilder de unge ser opp til, sier hun.

Forbundet-lederen mener også at skremselsbildene går mest utover kvinner.

– Mye av disse metaforene er jo rettet mot kvinner, eller treffer kvinner hardest. Og i mange miljøer deler man jo ofte opp mellom gutter og jenter, sier Smeby.

Hun er kritisk til en slik inndeling når man skal snakke om sex med ungdom. Da kan jentesamtalene gjerne bli mer skampreget, tror hun.

Smeby mener det fort blir en polemikk mellom kirkelige fellesskap der det forkynnes at man skal vente med sex til ekteskapet,

og seksualmoralen i den øvrige befolkningen.

– Tenker du at formidling om venting kan være et fint supplement til et ellers liberalt samfunn?

– Jeg tror at kirken bør, og kan, være en mellomting. At den kan forkynne og snakke om sunn sex, sier Forbundet-lederen.

Smeby mener det er viktig at kirken tør å forkynne sunt om sex, men mener at det noen steder er feil fokus på hva man forkynner om.

– Det finnes mange flere måter å forkynne om sex på enn å bare snakke om ekteskap og venting. Man kan snakke om samtykke, om grenser. Forkynnelse om sex har hatt en tendens til å redusere sex til heterofilt samleie, og man mister begreper som begjær og nytelse og drifter. Man trenger jo forkynnelse som kan snakke om det, sier hun.

– Det er umoralsk

Christoffer Dølen står fast ved at seksuelle aktiviteter bør foregå i ekteskapet.

Han mener at å ønske seksuelle handlinger i seg selv ikke nødvendigvis er en dårlig ting. Det som er utfordrende, er når ønsker blir til

sitt endemål, må man tilrettelegge for der. Det er det ekteskapet primært er til for, sier Dølen.

– Hvorfor er dette fortsatt så viktig, med moderne prevensjonsmidler?

– Vi vil si at å ha seksuelle handlinger uten å være åpen for liv vil være å misbruke den seksuelle handlingen, sier Dølen.

Han mener at den biologiske funksjonen med seksuelle handlinger er å få barn. Dermed går man imot poenget med det seksuelle dersom man bruker prevensjonsmidler, ifølge han.

– Men inkluderer seksuelle handlinger også onanering?

– Det er umoralsk, ja, sier han.

– Så alt av seksuelle handlinger utenfor rammen av ekteskapet er galt?

– Ja, alt utenfor rammen av ekteskapet mellom mann og kvinne, understreker Dølen.

Sjansespill

Sexolog og forfatter Gro Isachsen har lite til overs for metaforer i kristen seksualmoral.

– Den metaforen om at kvinner blir som en epleskrott? Den er grusom. Epleskrott er en negativ betegnelse, nesten så ille som det

ventet. Når de treffes og endelig skal ha sex etter at de er gift, passer de rett og slett ikke sammen seksuelt. Det er så utrolig mange faktorer som spiller inn.

Sexolog Isachsen mener det er skummelt å betegne sex som synd. Hun forteller at hun møter mange katolske jenter fra strenge, katolske land. Selv om de går vekk fra kyskheten og har sex med en kjæreste, henger fortsatt de strenge reglene igjen i dem. Isachsen sier at det som henger igjen fra en oppdragelse der sex blir sett på som synd, kan være veldig vondt og sitte lenge.

Hun peker på at det finnes sex-positive forum for kristne, og håper at disse også kan være en rettesnor for andre kristne. Hun sier at folk gjerne må snakke om eget sexliv, så lenge det ikke gjøres på en fordømmende måte.

Isachsen sier at mange som har spart det seksuelle til ekteskapet, sliter med sexlivet når de først er gift. Hun mener skammen og synden som er knyttet til sex, er så sterk at den henger i selv når det ulovlige skal være lov.

– Det å kunne tro at plutselig skal det være lov: Den tankerekken holder ikke. Det er veldig mange som sliter med det her, sier hun.

universitas@universitas.no

Skam kan være et sunt signal på at du gjør noe galt

Christoffer Døhlen, student

begjær, som igjen kan overskygge ens egne moralske prinsipper.

– Det katolske synet er at den seksuelle handlingen har som primær funksjon og hensikt å få barn. Og for at det skal gjøres i tråd med

går an å få.

Isachsen mener at det å vente er risikabelt, ettersom man ikke får testet den seksuelle kjemien før man er gift.

– Jeg møter jo dem som har

STUDENTER I ESWATINI VIL KASTE KONGEN:

— Helt uprovosert begyn

Gir seg ikke: Fredelige protester for tilgang til utdanning og arbeid har blitt møtt med vold av politiet. Likevel fortsetter studentene å ta til gatene.

Etter en students dødsfall i mai har demonstrasjoner spredd seg over hele landet. Nå krever studenter demokrati i Afrikas siste absolutte monarki.

Eswatini

tekst Ingeborg Albert Rikheim og Amanda Schøyen

– Vi har ikke tall på hvor mange som er skadet eller døde, men vi vet at minst én student ble skutt og drept av politiet.

Det forteller Sacolo Bafanabakhe. Han var til stede under en i utgangspunktet fredelig studentdemonstrasjon i Eswatini, tidligere kalt Swaziland, den 19. oktober. Bafanabakhes hjemland har det siste halvåret har vært preget av demonstrasjoner mot det sittende regimet og for demokrati.

– Etter demonstrasjonen ble internetttilkoblingen kuttet i hele landet. Siden da har det vært vanskelig å formidle informasjon mellom innbyggerne, men også ut og inn av landet, forteller han.

Bafanabakhe studerer ved det nasjonale universitetet, University of Eswatini, for å bli sykepleier. Han er også generalsekretær for studentorganisasjonen Swaziland National Union of Students, den eneste studentforeningen i landet.

Det er nemlig ulovlig å organisere seg i Eswatini. Siden 1973 har all partipolitisk

aktivitet vært forbudt i det absolutte monarkiet sør i Afrika. Studenter risikerer fengselsstraff hvis de er medlemmer av organisasjonen.

– Flere har blitt utvist eller sendt til politiet. De kaller oss terrorister fordi vi sier meningen vår, sier Bafanabakhe.

Aktivist på avstand

For aktivist Bheki Dlamini er beskrivelsene kjente. På telefonlinje fra Bergen, hvor han har bodd siden 2015, forteller han om taktikken til styresmaktene i hjemlandet.

– Selv om protestene mot regimet nå, og historisk sett, utelukkende har vært fredelige, risikerer man å bli utsatt for vold fra politiet bare ved å være til stede.

I 2014 flyktet Dlamini fra Eswatini, i frykt for å bli arrestert for regimekritiske uttalelser.

– Jeg hadde gitt uttrykk for at vi trengte demokratisk endring i Eswatini – ingenting som kunne fått noen i fengsel i et demokratisk land, forteller Dlamini.

På det tidspunktet hadde han allerede sittet fengslet i fire år. Han var mistenkt, men aldri formelt dømt for politisk terrorisme.

Som medlem i opposisjonspartiet People's United Democratic Movement og underorganisasjonen Swaziland Youth Congress ble han automatisk sett på som en trussel mot staten. Han kom til Norge ved hjelp av studentprogrammet Students at Risk i 2015.

– Bare se på antallet døde i juni og juli: Vi snakker om dusiner av mennesker drept av militæret. Vi snakker om enda flere sårede, og hundrevis som sitter i fengsel. Det har aldri vært et så høyt nivå av statlig vold, sier Dlamini.

Studentene er selve hjertet av motstandsbevegelsen i Eswatini

Bheki Dlamini, aktivist

Dlamini forteller at studenter i Eswatini alltid har spilt en viktig rolle når det kommer til å kritisere myndighetene.

– Studentene er selve hjertet av motstandsbevegelsen i Eswatini, og de har alltid vært det. Det er en kobling mellom endringene vi ønsker, og studentaktivitet, forteller Dlamini.

– Lederne i Eswatini skjønner nok at universiteter og skoler er de viktigste arenaene for å skaffe støtte til saken mot dem.

I oktober ble alle landets skoler, høyskoler og universiteter stengt av sikkerhetshensyn. Eswatini står foran et vannskille, mener Dlamini.

– Det vi ser nå, er begynnelsen på en ny æra for Eswatini. Det er ingen vei tilbake lenger. Monarkiet har blitt vanæret for alltid av protestene.

– Kongen er som en gud

Det var i forbindelse med at jusstudenten Thabani Nkomonye ble funnet død på et jorde i Nhlabeni, ti kilometer fra storbyen Manzini, at demonstrasjonene startet. Politiet hevder Nkomonye ble drept i en bilulykke, mens familien mener at skadene han ble utsatt for, peker mot tortur. Demonstrantene ser Nkomonye som enda et offer for politiets brutalitet.

– De første demonstrasjonene stilte krav om svar på dødsårsaken til Nkomonye, men vi krever også et demokrati hvor politiet holdes ansvarlig overfor folket, og ikke bare overfor kongen, sier Bafanabakhe.

– Kongen er som en gud i Swaziland, fortsetter han.

Kong Mswati III har styrt nasjonen siden 1986. Han leder landet ved dekret gjennom

te de å skyte etter oss

Eswatini

- + Eswatini, tidligere Swaziland, er Afrikas siste absolutte monarki.
- + Kong Mswati III har ledet landet siden 1986, og politiske partier har vært forbudt siden 1973. Det er også forbudt å være organisert i fagforeninger og studentorganisasjoner.
- + I mai 2021 brøt store protester ut i forbindelse med at jusstudenten Thabani Nkomonye ble funnet drept. Demonstrantene anklager politiet for dødsfallet.
- + Hæren ble satt inn mot demonstrantene etter at motstanden mot regimet eskalerte i månedskiftet juni–juli. I følge statlige tall er 27 døde. Opposisjonspartiet Pudemo mener tallet er nærmere 40.
- + I oktober ble alle landets skoler, høyskoler og universiteter stengt på ubestemt tid, etter allerede å ha holdt stengt i lang tid på grunn av korona. Studenter har tradisjonelt vært noen av de mest uttalte kritikerne av regimet.

I eksil: Lederne av studentorganisasjonen SNUS har måttet flykte landet. Lederen Sacolo Bafanabakhe ser demonstrasjonene utspille seg fra utlandet. FOTO: SNUS

statlige institusjoner og har vetorett i den lovgivende forsamlingen.

De siste årene har Eswatini stått overfor store økonomiske utfordringer, som har blitt forverret av pandemien. Demonstrantene kobler de økonomiske problemene til mangelen på demokrati i landet. De krever at Mswati abdiserer, og at et flerpartisystem innføres i hans fravær.

– Det vi krever av kongen, er tilgang til utdanning og mulighet til å ta seg arbeid, ikke bare at jobber og ministerposter går til kongens familie. Vi krever demokrati, sier Bafanabakhe.

Blodig minnestund

I mai ble det holdt en minnestund for Nkomonye. Bafanabakhe var til stede da politiet plutselig aksjonerte mot forsamlingen.

– Helt uprovosert begynte de å skyte etter oss og kastet tåregass inn der vi holdt sermoneien. De arresterte også flere av oss, meg selv inkludert, forteller Bafanabakhe.

Arrestasjonene fikk stor oppmerksomhet på sosiale medier, og Bafanabakhe ble løslatt seks dager senere. Hendelsen var en oppvekker og førte blant annet til et mislykket forsøk fra parlamentet om å stille kongen til veggs.

– Vi trenger demokratiske reformer. Det har vært et ønske om det i over 50 år. Nå har vi et momentum vi ikke kan la gå fra oss.

29. juni nådde demonstrasjonene et klimaks: Demonstranter over hele landet tok til gatene i protest mot kongens regime. Det var på overtid, mener Bafanabakhe.

Demonstrantene ble møtt med vold, og hæren ble satt inn. Bafanabakhe forteller at over 80 skal ha blitt drept og 600 skadet – tall myndighetene aldri har bekreftet. De hevder antallet døde er 27.

– Vi er ikke sikre på antallet fordi internettet ble skrudd av med én gang i hele landet. De siste månedene har vi fått en bedre oversikt, og vi vet at mange av dem som ble skutt, har måttet amputere, forteller Bafanabakhe.

Hærens reaksjon satte en midlertidig stopper for opprørene. Demonstrantene trakk heller til sosiale medier enn å risikere livet i gatene – inntil nå. Demonstrasjonen 19. oktober fikk imidlertid også fatale konsekvenser.

– Politiet tok seg inn på sykehusene og sørget for å fjerne kulene på skadede studenter som hadde deltatt i demonstrasjoner. Alt for å sørge for at skadene ikke kunne spores tilbake til dem, forteller Bafanabakhe.

Dobbel kamp

For Bheki Dlamini er det tydeligere enn noen gang at det vil være risikabelt å vende tilbake til hjemlandet. I fjor fikk han avslag på søknaden om politisk asyl i Norge, selv om han risikerer å bli arrestert i Eswatini, eller i verste fall drept.

Det er vanskelig å balansere den personlige kampen for oppholdstillatelse i Norge med den større kampen for endring i hjemlandet, forteller han.

– Jeg kjenner alltid på følelsen av at jeg kunne ha gjort mer for Eswatini. Men jeg har mine egne begrensninger, jeg kjemper selv en kamp mot den norske staten. Det begrenser graden jeg kan bidra i. Søknaden min om asyl er inne i sitt fjerde år nå, og det er klart det er psykologisk og emosjonelt utmattende.

universitas@universitas.no

«Fjern diktatoren»: Bheki Dlamini i en T-skjorte som retter kritikk mot kongen i Eswatini. Han forteller om venner som har blitt fengslet for å gå med klær med regimekritiske budskap.

KULTUR

kulturredaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Gaming er ikke bare for gutta

Ønsker mangfold: Marit Sofie «Astrofia» Strand håper at kvinners inntog i gaming skal gjøre kulturen bedre.

Gamingmiljøet har lenge hatt rykte på seg for å være lite inkluderende, men er det fortsatt slik?

Gutteklubben

tekst Victoria Bergundhaugen
foto Aurora Meløe

– Jeg føler fortsatt at du som dame har mer du må bevise, og at du må ta plass. Man føler kanskje litt ekstra på det, men jeg synes absolutt at det har skjedd en forandring, sier Marit Sofie Strand (28).

Lilla neonlys og store monitører preger oppsettet Strand har satt opp i hybelen hun bor i på Grünerløkka. Under hemsen inne på et av rommene i leiligheten driver hun med gaming og

strømming. Vinduet er dekket til med et mørkt fleeceteppes for å stenge ute daglyset. På strømmenettstedet Twitch går hun under navnet «Astrofia». Til vanlig jobber hun i NRK som innholdsprodusent.

Gamergirl

Strand har selv fått vennskap og mye fint ut av gaming. Hun ønsker å lage en plattform hvor folk kan samles og bli kjent med hverandre, uten fordommer.

– Det er veldig sosialt. Det er egentlig det som har vært min hovedmotivasjon.

Hun innrømmer at hun også er motivert av ønsket om at kvinner skal mer opp og fram i gaming, og spesielt i Call of Duty, som hun spiller. Hun omtaler det som et veldig mannsdominert spill.

Strand har selv blitt med i en gruppe med damer som spiller

Call of Duty. Hun ble invitert inn av Julie Stårvik, en av de som startet opp gruppen «Pushy Cat Dolls». Og etter at Strand holdt arrangementer gjennom strømmene sine for å rekruttere flere inn dit og skape blest, har hun fått en mer sentral rolle i nettverket som pådriver.

Gamingmiljøet har lenge vært en ren gutta-klubb

Sivert Arntzen, leder i UiO Gaming

Gutteklubben grei

Leder i UiO Gaming Sivert Arntzen (21) mener man ikke kan se bort fra at gamingmiljøet kan være ekskluderende.

– Gamingmiljøet har lenge vært en ren gutta-klubb.

Likevel mener han at miljøet er på vei til å bli mer inkluderende. Arntzen ser at det er mange flere jenter som er med og aktivt spiller blant den yngre generasjonen som vokser opp nå. Han tror man kommer til å se en stor forandring mot et mye mer åpent spillmiljø. Foreningen jobber med å gjøre gaming inkluderende for alle. UiO Gaming er en stor og variert forening som driver med alt fra lavterskel brettspill, til e-sport-lag som konkurrerer i den såkalte Telialigaen. Det er viktig for foreningen at jenter, minoriteter og transpersoner blir inkludert i foreningen og på lagene deres.

– Gaming skal være et inkluderende miljø som er åpent for alle. Dette jobber vi aktivt for at skal skje.

Inkluderende gaming

Joakim Johansen Østby, førstelektor ved Institutt for medier og kommunikasjon ved UiO, har blant annet dataspill som faglig interesse- og kompetanseområde. Han deler Arntzen og Strands betraktninger.

– En del av gamingkulturen er jo veldig høylytt anti-mangfold; det er vanlig å tenke at gaming er for en spesiell gruppe mennesker – om det er hvite, heterofile menn eller en type elitekultur som verdsetter dem som er flinke til å spille de riktige spillene.

Likevel peker han på at en slik type reaksjon også beviser at det skjer endringer, som disse da motsetter seg. Han tenker spesielt på inntoget av flere unge, kvinner, skeive og andre i miljøet de siste årene, med større aksept for mangfold.

Ja til inkludering: Gamer Henrik Wannerstedt ønsker at flere kvinner skal begynne å spille.

Virtuelt samhold
Strømmeren Strand får selv av og til noen kommentarer, som «vis puppene dine» eller «gå tilbake til kjøkkenet». Men hun sier at hun ut over det har blitt veldig godt tatt imot i gamingmiljøet.

– Jeg tar meg ikke direkte nær av kommentarene, for nå begynner vi å bli ganske mange damer som spiller. Og vi tar plass, vi er ikke redde for å svare tilbake igjen. Så jeg ser jo at respekten har økt betraktelig, forteller hun.

Strand har ikke holdt på med strømming lenge, og hun hadde ingen voldsomme ambisjoner om å tjene penger, selv om det har skjedd. Og selv om det er motiverende å tjene penger, er det ikke det som er det viktigste for henne.

– Jeg vil ha det gøy og skape et sted for folk som er hyggelig og trygt å være, rett og slett, sier hun.

Ettersom Strand også jobber til vanlig, er ikke strømmingen det hun lever av, men likevel bruker hun mye tid på det. Hun trekker det frem som en fantastisk avkobling og en plass hvor hun henger med venner. Hun følger en plan og strømmer så og si annenhver dag på kveldstid. Kame-

raet skal på, ringlyset skal lyse, og chatten skal stå åpen på laptopen ved siden av henne på pulten.

– Det er så rart å tenke på. Jeg har holdt på i to måneder, men jeg føler jeg kjenner de fleste som er innom. Og det er så hyggelig!

Jeg er veldig for at kvinner skal spille, og jeg skulle gjerne ønske at vi så flere kvinner på et proft nivå

Henrik Wannerstedt, aktiv i UiO Gaming

Strømming og e-sport

Henrik Wannerstedt (22) er aktiv i UiO Gaming og studerer programmering og systemarkitektur. Ved siden av UiO-studiene strømmer han under navnet «WannerProductions» på Twitch. Ellers er han trener på Driv IL e-sport.

– Jeg synes det er veldig morsomt, og kommer til å fortsette med det en stund.

Om strømmingen forteller Wannerstedt at det går litt opp og ned med seertall, avhengig av hva som skjer. Og strømmer man

på norsk, har man en mye mindre seerbase å nå ut til. Men han synes det stort sett er en morsom erfaring, og at det blir mer sosialt enn å bare sitte å spille alene. Strømmingen har så langt gått bra med studiene, selv om han nå strømmer mindre enn før.

Wannerstedt synes også lagfølelsen man får av å spille sport, i motsetning til bare å spille tilfeldig på internett, er veldig interessant; han mener man får en annen dynamikk med de du spiller og trener med. Han ønsker seg et større mangfold av folk blant proffene.

– Jeg er veldig for at kvinner skal spille, og jeg skulle gjerne ønske at vi så flere kvinner på et proft nivå. Det kan kanskje være en større motivasjon for yngre jenter å komme inn i gamingen også.

Wannerstedt har også lagt merke til hets mot kvinner som spiller. Samtidig synes han at gaming har et utfortjent dårlig rykte.

– Jeg tenker ofte at e-sport er det neste store, og at det er mange muligheter som finnes innenfor grenen. Derfor skulle jeg ønske det snakkes mer positivt om det.

Også foreningsleder Arntzen mener at gaming er kjempepositivt og er et samlende moment for så mange forskjellige mennesker. Han synes det bare er litt trist at media omtaler spill negativt på

den måten.

– For meg er det en mulighet til å slippe unna den daglige *grinden*, komme inn i et helt annet univers, utforske nye verdener, fordype meg i noe. Men det er også en måte å sosialisere med venner på, sier Arntzen.

Senest i sommer ble Erna Solberg kritisert etter en uttalelse om gaming som kunne tolkes som at hun trakk paralleller mellom gutter som sitter på rommet og gamer, og radikalisering på nett. Den daværende statsministeren måtte fort ut og presisere at det ikke var det som var meningen. Men flere mener likevel at hun satte gamingkulturen i et negativt lys.

Majoritetskultur

– Det hjelper for gamingkulturens rykte at det har blitt mer mainstream enn det har vært før. Det er nå større aksept i samfunnet for å holde på med gaming, mener førstelektor Østby.

Gaming er de siste årene blitt mer og mer populært blant unge og studenter, og tallet tok seg enda mer opp under pandemien. SSB-undersøkelsen Norsk mediebarometer 2020 viser at det var aldersgruppa 20–24 som spilte flest timer i fjor.

Østby mener også at dersom alle de som under pandemien har begynt med gaming, fortsetter med det, kan de være en viktig

stemme for å vise at gamingkulturen er mangfoldig og for alle.

Han peker på at populariseringen av gaming, og at det nå blir sett på som en normal del av hverdagen, gjør at man ikke synes det er flaut å si at man spiller dataspill. At regjeringen nylig kom med en strategi om gaming, mener han kan gi en god signaleffekt på at det i Norge er ok å drive med gaming. Østby håper at det igjen vil lede til en sterke gamingkultur som tas seriøst av samfunnet.

kultur@universitas.no

Twitch

- + Twitch er en videostrømmetjeneste hvor brukere kan se andres og strøme egen livevideo.
- + Selv om man kan strøme hva som helst, er det mest vanlig å strøme videospill.
- + Nettsiden har i gjennomsnitt 2,8 millioner samtidige besøkende til enhver tid.
- + Største andel av brukere er mellom 16 og 24 år.
- + Den største norskspråkelige strømmeren er «ThomasPaste», med over 45,000 følgere.

Kilde: twitchtracker.com

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Det gode liv i Volda

Peikestokken, studentavisen i Volda, har endelig sin første utgave dette semesteret. Siden sist har avisen fått ny ansvarlig redaktør, Heidi Akselsen, og hun er attpåtil ny student i Volda. Ikke dårlig! I semesterets første leder forventer jeg som leser at avisen setter ord på det som ikke er så bra ved Høgskulen i Volda. Redaktør Akselsen gjør dette, men ut fra det hun skriver om, virker det som om de har det ganske greit i studentbygda.

Akselsen skriver om at toalettene på høyskolen mangler knagger til å henge jakka si på: «Mitt lille toalett-ritual ble stan-

set. Der stod jeg, med yttertøy og skoleutstyr i hendene, og analyserte de tomme veggene. Jeg var målløs. Eller tatt på senga, som de sier.»

Jeg er også målløs! Tenk at din største fortvilelse ved den nye høyskolen din er at det ikke er knagger på toalettene! Akselsen avslutter lederen sin ydmykt: «Det er leit at deres førsteinntrykk av meg kommer gjennom en slik aggressiv tekst, men det er viktig å skrive om det man brenner for, og her brenner det nå inderlig for knagger på offentlige toaletter.»

Stå på, Akselsen!

Humoreksperten

I forrige ukes leder i Tuntreet skriver ansvarlig redaktør Tord Kristian Fjellheim Andersen om noe han «har tenkt mye på i det siste». Andersen har kartlagt ulike typer humor og deler humor inn i Type-A, Type-B og Type-C: «Type-A er det som er like morsomt der og da, [sic] som senere. Type-B er derimot det som er slitsomt, ubehagelig eller skremmende, men kan være veldig gøy å fortelle så fort man får litt avstand til det. [...] Så er det Type-C da. Det som verken er morsomt da, [sic] eller nå.»

Interessante perspektiver dette altså! Kanskje intervjuer jeg doktor Andersen ved Psykologisk institutt om noen år. Hva denne humoanalysen har å gjøre i lederen til Andersen, sliter jeg mer med. Lederen heter «Høstendringer», og resten av teksten handler om at høsten kan være en tøff tid for mange, og at det er hyggelig å invitere noen du ikke har pratet med på en stund, på en kopp kakao. Jeg mistenker at dette var siste utvei for Andersen til å vise verden hans til nå upubliserte humorforskning.

ILLUSTRASJON: SINDRE DESCHINGTON

Når nett(lei)ene vert
tronge og kulda set inn

Det er ikkje mangel på gode råd i avisene om korleis du kan spare straum. Problemet er at straumekspertane ikkje går langt nok. Difor gjer eg det.

Petit

Anders Eidesvik,
journalist i Universitas

Winter is coming, eller vinteren kjem, som det heiter på nynorsk. Med skyhøge straumprisar og bitande kulde kan det fort bli hardt for ein student på studentbudsjetten og deltidsjobb å betale straumrekninga. Universitas har tidlegare skrive at ein må verte ei «straumhare» som byter straumleverandør fleire gongar i året for å overleve. Dette er eit bra tiltak, men det er ikkje nok. Difor har eg greia ut tre forslag om korleis du kan spare straum!

Gjer kledevasken i Akerselva

Aner du kor mykje det kostar å køyre ein vaskemaskin? Du kan faktisk spare fleirfaldige kroner ved å ta kledevasken i Akerselva med eit gammalt vaskebrett og godt humør. Å vaske kler i elv er sterkt undervurdert. Det er billig, god trening og ikkje minst ein god arena for å treffe nye folk i same situasjon. Nokre av mine nærmaste vener trefte eg då eg vaska T-skjorter i botnen av Akerselva. Dessutan er det verdt å hugse på at om dei klarar å overleve på Far-men sesong etter sesong med utstyr frå hundre år tilbake, bør vi studentar klare det same.

Gjer som campusrotta

Visste du at biblioteket på Blindern er open frå klokka åtte til ti kvar ukedag? Det er mange oppvarma offentlege bygg som ikkje vert brukt. Det er ingen skam å opphalde seg 14 timar på universitetet når ein kan spare på rekninga! Og om du verkeleg er dedikert, kan du òg overnatte i biblioteket på Juridisk fakultet. Vektarane giddar aldri å sjekke bokhyllene for maritim eiendomsrett. Sjølv søv, dusjar og traktar eg kaffi på universitetet for å skåne straumrekninga. Det er ingen skam i bli ein campusrotte som går i dvale på Blindern om vinteren.

Nokre av mine
nærmaste vener
trefte eg då eg
vaska T-skjorter
i botnen av
Akerselva

Skaff deg Tinder eller Grindr

Kvifor varme opp din eigen bustad når ein kan sove hos nokon andre? Om straumrekninga vert for høg, kan du teste ut ein eller fleire spennande deitings-appar som

finst på kjøttmarknaden. Det er berre å sette i gong med å sveipe! Best case treff du din utkåra, mens worst case treff du nokon som i alle fall har råd til å varma opp leilegheita si. Eller så kan ein alltid også gå old school og heller sjekke opp nokon på by'n. Då er det berre å ta seg saman, senke standardane og ta turen innom Heidi's måndag, tysdag, onsdag, torsdag osv. Det er mykje spennande som finns på diverse dansegolv der ute, og det er berre å slå seg laus! Finn nokon som verkar greie nok (og som du er 93 prosent sikker på ikkje har ein Fritzl-kjeller på studenthybelen sin), bli med dei heim, og voilå: Du sparar straum!

Men frå spøk til alvor: Denne vinteren kjem til å bli hard for fleire. Det kostar nemleg å varme opp kollektivet, dusje og lage mat. Og det er ikkje akkurat slik at ein berre kan slutte å bruke straum. Difor bør ein spørje seg kva myndighetene kan gjere? Ein idé kan vere å innføre ein progressiv straumpris, kor straumprisen aukar desto meir du bruker straum. Slik vil dei som bruker straum til det nødvendige, betale mindre, mens dei som varmar opp oppkøyrsele til den andre hytta si med varmekablar, betale meir.

debatt@universitas.no

Ukas tvitringer:

Andreas Rolland @Rollert

Hvis mange nok av dere misliker Munch-museet så må jeg på trass like det. Grmfff

Av samme grunn liker jeg uttrykket ditt «Grmfff».

Mer @muratmerii

hadde jeg gått på ungdomsskolen så hadde jeg vært hjemme de siste to dagene denne uka, jeg er jævlig forkjøla

Så nå som du er blitt et voksent og ansvarlig menneske, da holder du deg ikke hjemme, men drar på jobb og smitter kollegaene dine?

Andreas Gustavsen @AndreasGustavs6

Er det innafor å ta banen ned til byen med en øl i hånda? På en hverdag og dagtid.

Det kommer helt an på ølen. En Mango IPA er innafor, men en seidel er bare trist.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2500 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Skal lærerne slippe å lære?

Digital undervisning

Alina Krogstad, bachelorstudent i informatikk og leder i fagutvalget ved Institutt for informatikk ved Universitetet i Oslo

At det er stressende for noen forelesere å måtte lære seg digitale verktøy, er ikke noen grunn til å gi dem fritak. Når du jobber i en læringsinstitusjon, må du tåle å måtte lære deg noe nytt.

Etter at koronatiltakene stoppet og vi gikk tilbake til normalen, har det blitt helt slutt på digitale tilbud i enkelte fag ved Universitetet i Oslo. Når vi studentene klager til institutt- og fakultetsledelse, har vi fått høre at det skyldes at mange forelesere sliter med å bruke Zoom og synes det er vanskelig å bruke utstyret i forelesningssalen. Forelesernes manglende kunnskaper på dette området gjør at et krav om at de skal bruke det, fører til betydelig stress for dem, blir vi fortalt.

Dette kan ikke vi studenter akseptere. Når elever fra videregående starter ved UiO, forventes det at de i løpet av den

første måneden skal lære seg Studentweb, Canvas, Devilry, Inspira, Oria/Bibsys og den til tider kryptiske navigasjonen på uio.no. Det forventes at de jevnlig skal sjekke en e-post-adresse de fleste ikke aner at de har fått. Og tabber de seg ut på noe av dette, kan det koste dem studieretten. I møte med et helt nytt læringsopplegg og et ofte fryktingytende pensum kan det neppe være tvil om at de mange digitale verktøyene studentene må lære seg, fører til stress. Men man får ikke fritak av den grunn.

Du kan ikke jobbe i en læringsinstitusjon og samtidig ta avstand fra læring når det er du selv som må gjøre det

En annen ting som påfører mange studenter stress, er det evige maset om at vi må gjøre gruppearbeid. Gruppearbeid sprer seg som en sopp på enkelte institutt, og snart er det gruppearbeid i alle fag på enkelte studieretninger. Når vi studentene klager på at å stadig måtte jobbe med nye personer gir økt arbeidsbelastning i faget og stress, får vi høre at vi har så godt av å lære samarbeid, og at jo vanskeligere gruppesamarbeidet er, jo større læringsmulighet er det. Kan vi ikke svare foreleserne som sliter med digitale verktøy, på samme måte? Det er når noe er vanskelig, man virkelig kan lære noe. Og foreleserne fortjener da virkelig de samme ubehagelige læringsmulighetene som oss studenter, ikke sant?

Nå skal det sies at det også finnes andre argumenter for at mange av de digitale tilbudene har falt bort etter korona. Dem kan vi godt ha forståelse for og være med på å finne løsninger på. Men akkurat hensynet til at det er så stressende for foreleserne å måtte lære seg digitale verktøy, er ikke et argument vi kan ha noe respekt for. Du kan ikke jobbe i en læringsinstitusjon og samtidig ta avstand fra læring når det er du selv som må gjøre det.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Jeg skulle egentlig strikke en lue. Så tenkte jeg at jeg skulle prøve noe annet. Da kom jeg på at jeg kunne hekle en lue. Så begynte jeg, men så ble den litt rar. Så det ble en hatt isteden

Student i Volda Pia Ranum forteller Peikestokken om hvordan instaen hennes «Heklehatt» ble til.

Vend i tide – la firerkravet bestå!

Lærerutdanningen

Alexander Gjelsvik Ravnanger, matematikkstudent ved Universitetet i Oslo

Noe av det første som ble klart fra regjeringsforhandlingene ved Hurdalsjøen, var at den nye regjeringen skal avskaffe det omstridte firerkravet i matematikk på lærerutdanningen. Støre påstod til NRK at «det at du må ha fire i matte for å bli en god underviser i norsk eller engelsk, det stemmer ikke med virkeligheten der ute». Støres inntrykk av forholdsmessigheten i dette kravet er nok det mest virkelighetsferne i denne sammenhengen.

Det finnes ingen overbevisende argumenter for at karakter 4 i den enkleste matten som tilbys på videregående, ikke er et rimelig krav å stille overfor fremtidens lærere. Det er nærliggende å si at å oppnå en firer i praktisk matematikk er mindre enn hva man burde kunne forvente av dem som skal utdanne fremtidens unge. Holmboe-prisvinner

og matematikklærer Hanan Abdelrahman formulerer det utmerket når hun i Avisa Oslo spør: «Er det greit at samfunnsfaglæreren misoppfatter brøk og at norsklæreren ikke kan lese statistikker og diagrammer?» Oppfatningen om at grunnleggende matematikkunnskap ikke er viktig i andre fag, er naiv og ødeleggende, særlig etter hvert som lære-

Det er sørgelig at Støre-regjeringen begynner sin utdanningspolitiske karriere med å reversere en vellykket ordning som dette.

planene legger stadig mer vekt på tverrfaglighet og bruk av tall og statistikk i alle fag. At samfunnsfaglæreren ikke er i stand til å tolke diagrammer eller prosenttall korrekt, er ikke komisk. Det er direkte pinlig.

Regjeringen ser også bort fra det faktum at flere lærerstudenter fullfører lærerstudiet etter at firerkravet ble innført. De mener at kravet rammer rekrutteringen til læreryrket, noe vi ikke har råd til. SSBs analyse «Lærermød» fremskriver derimot et læreroverskudd i kommende tiår. Det er derfor tilsynelatende ingen grunn til å godta dette argumentet. Konklusjonen er opplagt: Firerkravet er en gyllen mulighet til å heve læreryrkets status og sørge for bedre gjennomføringsgrad i lærerutdanningen.

Det er sørgelig at Støre-regjeringen begynner sin utdanningspolitiske karriere med å reversere en vellykket ordning som dette. Vedtaket hviler på utenomfaglig synsing om viktigheten av matematikkunnskaper og fremstår som direkte fornuftsstridig. Støre og Vedum, vend i tide – det er ingen skam å snu.

debatt@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Ellisiv Sunde Myrva**
anmeldelser@universitas.no 944 73 404 **Konsert:**

Menn uten skjorter og musikk uten hemning

FOTO: JOACHIM KVALENG

Hva skal til for at ti menn tar av seg T-skjorten og gnikker på hverandre på konsert? Combos vet.

Da jeg i fjor anmeldte debutalbumet til bandet Combos, nevnte jeg at bandets gitarist Thomas Antonsen fortalte Stjernepose på P13 at instrumentalistene ikke har noen tydelige inspirasjonskilder, men at de ønsker å «forløse litt kaos». Over et år senere er de ute på turne, med en neve nye låter og en knyttneve kaos.

Parkteateret er mer eller mindre røyklagt, og publikum har gradvist rent inn dørene og mellom sprekken av røyken da Skallababy varmer opp for Combos. Når bandet kommer på, er det bare akkurat nok plass til å etablere en virvelvind av en moshpit foran scenen – «Calling all the fuckboys», kimer vokalist Axel Møller Olsen. De mest konsertkåte og baris-søkende typene trollbindes gjennom hele konserten.

Combos sjarmerer stort med sin litt eklektiske kombinasjon av folk på scenen, som vitner om akkurat den sjangerblandingen som gjør bandet til en av de mest interessante på den norske scenen, og hvorfor de blant annet

har blitt booket inn til Øya 2022. Der Møller Olsen danser lettbeint over monitorene og rapper harde tanker, har bassist Jørgen Wassvik et imponerende lavt tyngdepunkt og seig, men ivrig form. De mørkskjeggede gitaristene Thomas Antonsen og Terje Bjørndahl virker som samme mann i hver sin sjanger, der Bjørndahl ofrer nakken for rocken og Antonsen ser ut som en fra et bergensk indieband på 2010-tallet med sin tracksuitjakke. Trommis Andreas Kjøl Berg ser mistenkelig mye ut som Gunnar Greve bak all røyken i lokalet – men de deler nok kun et enormt pågangsmot.

Møller Olsen holder kontakten med publikum fra første stund, med sine «fuckboys»-chants, og en hel del «wuta». Låter som «Fuck your face», «Boom shakalaka» og «Steelo» tenner alle plugger. Låten «Superboy» er bandet nyeste singel, og hele publikum er allerede med på den ukesunge låten. Men det blir nok mye i vente fra Trondheims-bandet fremover – for bandet debutterer også en hel del nye låter denne torsdagen.

Mosh-faktoren er høy, rom for stagedive ble det også, men jeg tar meg i å savne enda mer dynamikk i lydbildet, og kanskje enda mer tukling med den hardcore og punk tradisjonen bandet flørter med. For tempo og trøkk er der, det mer bitende og skrikende uttrykket og oppbygning dominerer gjennomgående på bandets samtlige nye låter, og de kløktige tekstene som likner Artifacts eller Black Moon, glimter til gang på gang. Men Combos er kanskje minst like spennende når de legger seg ned eller gir rom for mindre «tichte» innganger, som debutalbumets «Make Money Take Money» eller tyngden i gitar og vokal på «Nerdz».

Men den insisterende trøkken tvinger likevel av både T-skjorter og kritiske tanker og setter søkelyset på den punch-rocken og slående energien bandet fyrer løs med på Parkteateret. Det er verken lyst eller rom for flytte fokus fra scenen. Høytaleren min er døpt «Boom shakalaka», i håp om å kunne gjenskape Combos' liveopptreden i helt egen stue.

Ellisiv Sunde Myrva
anmeldelser@universitas.no

Combos

Sjanger: [Punch-rock med hiphop-fundament](#)Hva: [Konsert 21. oktober](#)Hvor: [Parkteateret](#)

FOTO: JOACHIM KVALENG

Dokumentarserie:

Berusende folkeopplysning

FOTO: HAAKON LAASTAD/PANDORA FILM/NRK

Enkelte ting vil alltid være, som at russen ruser seg, og at Leo Ajkic vet å lage solid tv.

Leo Ajkic er etter hvert blitt en mann med stor etos i norsk dokumentarfilmverden, med serier som *Flukt* og *Uro* under beltet. Serien *Rus* på NRK er bare med på å forsterke dette. I seriens fem episoder blir Ajkic kjent med alt fra festglade og sorgløse ungdommer til hverdagsnarkomane med fasader som brister, og etterlatte som snur sorg til handling. Det hele gjøres i vant laidback og nysgjerrig stil, og alle inviteres inn, både i og utenfor skjermen.

Serien **fører** seg inn i rekken av gode NRK-produksjoner de siste årene om deler av samfunnet som kan være utfordrende å dekke (*Eit feitt liv* av Ronny Brede Aase er et annet eksempel). Der serien skiller seg ut som en av de beste, er holdningen skapen har i møte med rusen. «Jeg skal ikke fortelle deg hvordan du skal leve ditt liv», gjentar Ajkic flere ganger bare i første episode – den moralske pekefingeren forblir hvilende.

Men på sitt mest alvorlige fremstår likevel *Rus* helt klart som et usminket bilde på hvor galt det kan gå. Seerne er derimot aldri i tvil om hva som er seriens formål: å bedrive nøktern folkeopplysning for unge og utprøvende på et område som så altfor ofte fremstilles med beskjeden om at du er fortapt om du rører feil type, eller for mye, rus.

Ajkic er bevisst på sin egen «kultstatus». I serien bruker han dette for det det er verdt, og kommer under huden på intervjuobjektene på en helt særegen måte. Samtalen som oppstår mellom ham og askøyværingen Espen, som fikk en kronisk hjerneskaide etter et fall i fylla, blir både ekte, morsom og sår på en gang. Både Espen og Ajkic vil lære hverandre å kjenne.

Rus

Hva: Dokumentarserie

Hvor: NRK TV

Med: Leo Ajkic

Regi: Lasse Gallefoss

Selv om Ajkic møter de rusede med åpenhet og lar dem fritt fortelle fra sine erfaringer, utfordrer han dem også på egne valg og hva de tenker og har tenkt. Innimellom er det rimelig åpenbart hva han vil få til svar allerede før han stiller spørsmålene. Det er ikke akkurat rakettforskning at russens insentiv til hardfylla er: «Det er jo russetiden, alle drikker, jo.» Likevel fungerer møtene hans med dem han intervjuer, slående vel til å vise hvor smertelig effektivt for eksempel gruppepress fungerer på unge.

Kombinasjonen lettent underholdning og nøktern folkeopplysning gjør også mye for å nå det som må sies å være målgruppen for produksjonen: unge. Vi får være med på fest med russen, hvor vi får se Ajkic drikke Mango Daiquiri (som angivelig skal være «jævlig god, mann»), alt samtidig som vi får et ekte og ærlig møte med rusens mange ansikter.

Ajkic vil ikke moralisere over hva du putter i din egen kropp, for det er jo gøy å feste. Likevel har han noen tydelige beskjeder til deg som vil utforske rus: Vit hva du putter i deg, og ta vare på dem du har rundt deg. Og ha det gøy, da. Denne relativt liberale holdningen til rus er neppe noe for alle. Likevel når Ajkic målet: å forsøke å nå ut til unge med en oppfordring om å ha et opplyst og sunt forhold til rus. Resultatet er en god og særdeles viktig beretning om hvordan rus påvirker, ikke bare oss selv, men også dem rundt oss. På både godt og vondt.

Anmeldelsen er basert på seriens tre første episoder.

Tord Magnus Håland Dykorn
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Ellisiv Sunde Myrva, anmelderredaktør

Electric Rye – Sleeping sharks
... Og cowboyen rir ned i havet?

EGGE, Vibbefanger – Johnny & Mary
Todd Terje, men r-en i Mary er ikke stum.

Kristoffer Eikrem – Adorable Home
To måneder med pensum å ta igjen, på tide å sette pris på de små tingene, som noe gråtedigg lo-fi.

Boge – Do you want it
Tommy Tee slapp låt forrige uke. Det er ikke denne, men dette er en annen gammel ørn – DJ Boge.

Kulturkalender uke 43 &44

Platemesse på Dattera til Hagen	30/10	Halloween-Ingensteds-90s Rave Theme	30/10
Dattera til Hagen kliner til med platemesse! En del av byens vanlige vinylpushere vil selvfølgelig ha salgsstand der, men Dattera satser også på at det dukker opp noen «uvanlige» som bare skal rydde litt i samlingen sin eller rett og slett kvitte seg med alt.		Halloween helgen kryper nærmere, på tide å danse Thriller på danse-gulvet og late som at det fortsatt er morsomt for femtende gang. Ingensteds kjører i hvert fall rave. Nice!	
Hvor: Dattera til Hagen, Grønland Når: 30. oktober, kl. 11.00		Hvor: Ingensteds Når: 30. oktober, kl. 22.00	
Om hekser i norsk kulturhistorie	1/11	Høstlørdag på Grünerløkka	30/10
På hvilke måter henger vårt moderne bilde av hekser sammen med de forfulgte, historiske hekseskikkelsene? Finnes det trollfolk? Hvilke forestillinger har vi hatt om dem? Hvorfor var de nesten alltid kvinner? Og hva slags hekseskikkelser er vi omgitt av i dag?		Skikkelig tettsted-vibber på Grünerløkka. Det blir «vindusbonanza». På 70- og 80-tallet flyttet kunstnere og kreative til Løkka. Nå skal enda mer kreativitet fram i lyset og ut på fasadene! I samarbeid med Spotly har mer enn 20 fremadstormende kreative, kunstnere og designere midlertidig flyttet inn i utstillingsvindue på Løkka. Løkkamarkedet blir å finne i paviljongen til Grünerhaven, med kunst, design og håndverk med kortreiste produkter fra Oslos kunstnere og håndarbeidere. Bondens marked kommer med saker og servering til Birkelunden.	
Kulturhistoriker Ane Ohrvik og historiker Rune Blix Hagen møter forfatter Liv Gulbrandsen til samtale om hekse i norsk kulturhistorie.		Hvor: Grünerløkka Når: 30. oktober, fra kl. 12.00	
Hvor: Nasjonalbiblioteket Når: 1. november, kl. 19.00			

Vegard Møller, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Inspirer, ekspirer!

Hvem: Samtlige Hva: O2 og Co. Hvorfor: For vår felles fremtid!

Jeg vet ikke med dere, men jeg har en ufeilbarlig tendens til å bli furten når jeg ikke får i meg mat. Det er dog ikke i nærheten av hvordan jeg blir når jeg ikke får i meg oksygen. Da er jeg rett og slett ikke meg selv. Vi er mange, men uorganiserte. Hvorfor det? Nå som de skeive har fått sitt eget tog, hvorfor ikke også oss oksygenavhengige? Jeg bare lufter et forslag! Men verre blir det. Jeg vil faktisk

gå så langt som å si vi lever i et oksygenfiendtlig samfunn. Aldri har jeg blitt anbefalt å puste. Men opptil flere ganger har jeg blitt anbefalt det motsatte, nemlig å kvele både meg selv og andre for diverse rekreasjonelle årsaker. Derfor anbefaler jeg herved oksygen til samtlige studenter som vil leve i verdighet. For hva skulle vi gjort uten oksygen? Da måttet vi pustet anti-materie!

Eline Ruud Kristiansen, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Ikke gjør det for bra

Hvem: For flinke studenter Hva: Nødvendig selvtilitsnekk Hvorfor: Du blir lat

En bekjent fikk en gang B på eksamen siden læreren var redd for at studenten skulle få for mye selvtilitt og derfor ikke være motivert til å jobbe like hardt de neste årene. Jeg tror alle kan lære noe av dette. Ikke gjør det for bra tidlig, da blir man for slapp. Vent med de gode karakterene til siste semester. Eller kanskje til

master. Selv om du kanskje ikke kommer inn på master fordi du ikke fikk gode nok de første semestrene. Men som en klok influencer en gang sa: «What is meant to happen, happens.» Den studieplassen var ikke ment for deg.

Mannlige gamere ser ikke kjønn

Denne uken fikk vi vite at norske studenter føler seg uvanlig uforberedt for arbeidslivet. Kvinner føler seg dårligere forberedt enn menn gjør.

– Jeg håper det holder med doktorgrad, sier Oda Angst, leder for Foreningen for nervøse jenter og aspirerende butikk-medarbeidere, til Ad Notam.

Mannlig enkeltfagstudent kjenner seg ikke igjen i problematikken.

– Når ingenting er sikkert, er alt mulig, sier Ståle Sikker, som tok psykologi på videregående og føler seg klar for å bli psykiater, eventuelt motivasjonstaler, etter å nylig ha fått B i exphil på Bali. Han påpeker at ingen har dødd av å være for optimistisk, og at livet er litt som en bølge:

– Det er mange av dem, men du trenger bare å forholde deg til én om gangen.

Videre har vi fått høre at stu-

denter mener gaming-miljøet er mannsdominert og bør bli mer inkluderende. Mannlig gamer avfeier det som «identitetspolitikk».

– Vi har aldri tenkt på kjønn i forbindelse med en eneste beslutning, sier han, og legger til:

– Det siste jeg tenker på når jeg gamer, er at jeg er mann. Hvorfor kan det ikke være sånn for alle?

Han reagerer sterkt på antydningene om at han er sexistisk, og underbygger det med at han «elsker damer». Han avslutter med å beskylde sine meningsmotstandere for å bryte med Simone de Beauvoirs mål om at vi skulle slutte å snakke om kjønn.

– Jeg ser ikke kjønn. Hvorfor skal jeg bry om du er kvinnelig gamer eller vanlig gamer?

universitas@universitas.no

Ukas studentvin

FORTRYLLENDE LUIGI: Hva er vel bedre å varme seg på enn en flaske rødvin nå som vinteren kryper inn på oss? (Noe vi studenter kanskje må ty til, for hvem har vel råd til strøm lenger.) Denne lille røde saken fra Piemonte fortryllet panelet, og vi kranglet om de siste slantene. Den har en nydelig, varm smak av bjørnebær, tobakk og lær i perfekt harmoni. Den ligger lenge i munnen, så du kan nyte den kvelden lang.

Ingeborg Albert Rikheim, vinanmelder i Universitas

Den har ikke mye garvesyrer og er ikke særlig kompleks, men desto lettere å tilfredsstille enhver tinderdate, for dette er vinen du vil ta med når du vil imponere noen – ikke minst når de ser prisen. Mens du heller i glasset, kan du dikte opp en historie om Luigi di Grosso på en sjarmerende, liten vingård i fjellsidene i Piemonte, hvor en søt gammel mann trækker druene selv – daten kommer til å sluke det. Og vinen. Det eneste problemet er at denne vinen er på bestillingslisten til Polet, men hvor tøft er det ikke å si til daten at du har bestilt vin for anledningen?

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Luigi Di Grosso Piemonte Barbera 2020

Pris: 139,90 kroner

Land: Italia

Vi spør

av Flyver'n

Kjøp meg, please ...

Denne uken kan vi lese om nok en fagskole som er kjøpt opp av Høyskolen Kristiania. Ikke alle er fornøyde, men kanskje HKs masseoppkjøping kan være en gullgrube for en stakkars gründer? Først må jeg forhøre meg om et par ting. Ingen av høskolens rektorer, prorektorer eller proktorer svarer, så jeg prøver meg på «Kontakt oss»-knappen på nettsiden. Jeg havner i Bergen? Jeg trodde Kristiania var gammelt for Oslo?

– Høyskolen Kristiania, du snakker med Miriam.

– **Ja, hei! Mitt navn er Gründastromme. Jeg hørte at dere driver og kjøper opp læresteder?**

– Ehhehh, ja, ka gjelder det?

– **Nei, har dere tenkt til å bli et universitet? Jeg trodde egentlig det var ett for mye i Oslo allerede.**

– Ka sa du no, at om vi prøver å bli?

– **Et universitet.**

– Ehhe, ja, ka ...

– **Nei, jeg lurte litt på forholdene på campusene deres. Har dere noe tilrettelegging for rusbrukere på campus?**

– Ehhe, det er jeg litt usikker på, da ville jeg egentlig tatt kontakt med studentoppfølgi-

– **Ja, noe sprøyterom eller lignende?**

– Ehhehh, no, ikkje i Bergen i hvert fall, som jeg vet om. No har du kommet til Bergen. Hvis du holder til i Oslo og kanskje vil snakke med noen der, så kan jeg eventuelt sette deg over til de?

– **Ja?**

– Ehhe, ja for det er jeg litt usikker på, men vi har i hvert fall ingenting sånt her i Bergen.

– **Nei, skjønner ... Men jeg lurte også på om dere har har planer om å kjøpe opp noen flere læresteder nå i nærmeste fremtid?**

– Ehhe, det har jeg heller ingen informasjon om, det-

– **Nei, ikke sant, ja. For jeg eier en høyskole der vi utdanner strømspar-**

ringskonsulenter, så jeg tenkte kanskje dere kunne vært interessert i å kjøpe den opp ... Men da kan du kanskje ikke svare på det?

– Nei, ehm, då ...

– **Nei, det er kanskje like greit, for jeg tror kanskje ikke mine studenter har råd til privat utdanning uansett ...**

– **Vil du vurdere din stilling?**

– Ka sa du, om eg vil vurdere?

– **Din stilling?**

– Som ka?

– **Som svarer på «Kontakt oss»-telefonen til Høyskolen Kristiania?**

– Mmmm.

– **Vi snallast!**

baksiden@universitas.no

KVISS-CORBIN

1. Hva heter den norske regissøren, kjent for blant annet Veiviseren, som nå skal lage en film om Aksel Waldemar Johannessen?
2. Hvilket firma produserte Pizza Grandiosa før Stabburet tok over?
3. Minst hvor mange år må en cognac e.l. ligge på fat for å bli en XO?
4. Nevn minst én stat, eller ett land, som var med i Cognacligaen som kriget mot Det tysk-romerske riket fra 1526 til 1530.
5. Par sammen de følgende ostene med riktig opprinnelsesland: edamer, raclette, camembert, parmesan og emmentaler.
6. Hvilken lysteknikk beskriver mange av Caravaggios malerier?
7. Hvilke to land utgjorde Donaumonarkiet?
8. Hva het den kvinnelige versjonen av de gammelgreske olympiske leker?
9. Ranger planetene i vårt solsystem fra minst til størst.
10. Hva er etternavnet til artisten Adele?
11. Under hvilken krig var Jeanne d'Arc aktiv?
12. Nevn ett år da både Pierre-Auguste Renoir, Henri Matisse og Paul Gauguin var i live.
13. Mellom hvilke to deler utgjorde elven Cher en grense under andre verdenskrig?
14. Hvilken amerikansk artist kalt «the Goddess of Pop» er blant annet kjent for «I Got You» med eksmannen Sonny Bono og fått bruk av autotune som vokaleffekt oppkalt etter seg?
15. Fra hvilket språk stammer ordet sjåfør?

16. Ranger disse presidentene fra lengst til kortest periode: Tyske Paul von Hindenburg, fransk Francois Mitterand, venezuelanske Hugo Chavez og amerikanske Franklin D. Roosevelt.
17. Hewlett-Packard presenterer sin første PC, Zimbabwe anerkjennes som egen republikk, Pizza Grandiosa blir lansert, Iran-Irak-krigen starter, Marit Bjørgen blir født, og John Lennon blir drept. Hvilket år er det snakk om?
18. For hvilken klubb spiller den norske landslagspilleren Anja Sønsteveid til daglig?
19. Ole Gunnar Solskjær sitter utrygt etter et knusende tap. Mot hvem var tapet, og hva ble resultatet?
20. Nevn minst tre av de syv mannlige langrennsløperne som er skal gå verdenscupåpningen i Ruka.

av **Gabriel Corbin-Arntzen**, journalist i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratisspassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Nils Gaup. 2. Nora. 3. 10 år. 4. Frankrike, Kirkestaten, Venezia, Firenze, England, Genua, Navarra eller Mlitan. 5. Edamer er nederlands, raclette er sveitsisk, camembert er fransk, parmesan er italiensk og emmentaler er tysk. 6. Chiaroscuro (eventuelt clair-obscur eller kjellerlys). 7. Østerrike og Ungarn. 8. Heralda. 9. Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun, Jorden, Venus, Mars, Merkur. 10. Adkins. 11. Hundredårskrigen. 12. 1869-1903. 13. Okkuperte Frankrike og Vichy-Frankrike. 14. Cher. 15. Fra fransk chaffeur (en fyrbøter). 16. Hugo Chavez (14 og 31 dager), Francois Mitterand (13 år og 361 dager), Franklin D. Roosevelt (12 år og 24 dager), Paul von Hindenburg (9 år og 82 dager). 17. 1980. 18. Inter Mlitan. 19. 5-0 mot Liverpool. 20. Erik Vaines, Håvard Solås Taugbøl, Hans Christer Holun, Simen Hegstad Krüger, Johannes Høstfot Klæbo, Pål Golberg og Emil Iversen.

Rebus

av **Rebus for tog**

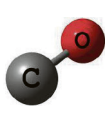
–

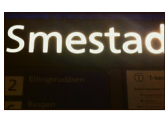
+

–

+

–

ST

+

–

VO

HINT: Gårdsdagens sci-fi, morgendagens virkelighet. Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Bruk refleks for faen» Det klarte Lunsjkomiteen, Utlagt sjarm, Casey, Eman, Marius, Stipendiaten og Konsulenten.